

TOIMINTAKERTOMUS 2018

Esitys kevätkokoukselle 30.3.2019

Suomen Ilmailuliitto – Finlands Flygförbund ry

Sisällysluettelo

Hallituksen vuosi 2018	4
Järjestötoiminta	6
Suomen Ilmailuliiton hallinto	6
Hallitus	6
Lajivaliokunta	6
Avainhenkilöpäivät	7
Liiton jäsenyydet eri yhteisöissä	7
Tilintarkastaja	8
Liiton toimisto	8
Varainhankinta ja talous	8
Liiketoiminta	8
Edunvalvonta	8
Viestintä- ja julkaisutoiminta	9
Viestintä	9
Julkaisutoiminta	10
Ilmatilatyöryhmä	10
Lajitoimikunnat	12
Jäsenistö	12
Turvallisuustoimikunta	13
Palkitsemiset ja huomionsoitukset	14
Kansainvälinen järjestötoiminta	15
Järjestömarkkinointi	16
Lajitoiminta	16
Dronetoimikunta (DT)	16
Experimental- ja ultrakevyttöimikunta (EUT)	18
Ilmapallotoimikunta (IT)	20
Laskuvarjotoimikunta (LT)	21
Lennokkitoimikunta (LeT)	26
Liidintoimikunta (LIT)	27
Moottorilentotoimikunta (MT)	28
Purjelentotoimikunta (PT)	30
Ympäristöasiat	33
Nuorisotoiminta	34

Yhdenvertaisuus	34
Huippu-urheilu	36
Arvokisatulokset	37
Kansainväliset kilpailut	37
Kansalliset kilpailut	40

LIITTEET: Liiton varsinaiset jäsenet

Hallituksen vuosi 2018

Suomen Ilmailuliitto ry:n hallitustyöskentelyä johti puheenjohtaja Petteri Tarma. Hallitus kokoontui puheenjohtajan kutsumana yhteensä 17 kertaa. Hallituksen toiminnan tarkoituksena oli määrittää Ilmailuliiton suunta liiton strategia huomioiden, sekä valvoa strategian toteutumista ja edistää kaikin mahdollisin keinoin jäsenistön etua.

Kokouksissa vallitsi hyvä ilmapiiri. Asioista keskusteltiin ja esitysten perusteita pohdittiin. Hallituksen sihteerinä kaikissa kokouksissa toimi liiton toiminnanjohtaja.

Hallituksen järjestäytymisen yhteydessä vahvistettiin voimassa oleva työjärjestys ja valittiin varapuheenjohtaja. Puheenjohtajan johdolla jokaiselle jäsenelle määrättiin toimintaan liittyvät seurantavastuut. Jokainen hallitusjäsen myös kirjoitti vuorollaan kolumnin ILMAILU-lehteen. Tällä tavoin hallitusjäsenet saivat tuoda ajatuksiaan esille jäsenistön suuntaan.

Suomessa pidettiin keväällä Pohjoismaisten liittojen kokous, Nordic Co-operation Meeting (NCM), jonka kokouksen puheenjohtajana toimi Suomen Ilmailuliiton puheenjohtaja Petteri Tarma. Kokouksessa käsiteltiin asioita, jotka olivat tärkeitä myös Suomen Ilmailuliitolle. Näyttääkin siltä, että kaikki Pohjoismaat ovat samojen haasteiden edessä ja edunvalvonnan merkitys tulevaisuudessa vain korostuu.

Varapuheenjohtaja Tähtinen vei Ilmailuliiton tervehdyksen FAI:n yleisilmailu komitean kokoukseen (General Aviation Committee), joka pidettiin Helsingissä.

Kansainvälisen yhteistyön lisäksi puheenjohtaja ja hallitusjäsenet pitivät yhteyttä kansallisiin sidosryhmiin ja tapasivat heitä eri kokouksissa ja tilaisuuksissa. Suhteet sidosryhmiin ovat kunnossa.

Hallitus piti sisäisen seminaarin kokouksensa yhteydessä Hämeenlinnassa Aulangolla. Viikonlopun aikana keskusteltiin liiton tulevaisuudesta ja suuntaviivoista, joiden avulla Ilmailuliiton asemaa voidaan vahvistaa entisestään. Toimintavuoden aikana hallitus kävi myös keskustelua Suomen valtion hallituksen ohjelmavoitteilista, jotka koskettivat jollain tasolla Ilmailuliittoa. Tämä työ tulee jatkumaan myös tulevina vuosina ja se on osa tärkeää edunvalvontatyötä.

Liitto järjesti lokakuussa Avainhenkilöpäivät, johon myös hallitusjäsenet osallistuivat. Hallitus pääsi tämän tapahtuman aikana keskustelemaan Ilmailuliiton kannalta merkittävien henkilöiden kanssa ja kuulemaan heidän ajatuksiaan. Tämän pohjalta hallitus pystyi peilaamaan omaa toimintaansa ja kehittämään liittoa edelleen oikeaan suuntaan.

Monien tärkeiden hankkeiden lisäksi hallitus jatkoi valmistelutyötä kerhoille tarkoitetun SMS-turvallisuudenhallintajärjestelmän tuottamiseksi. Toteutuessaan SMS-järjestelmä parantaa turvallisuutta, millä on suora vaikutus Ilmailuliiton julkisuuskuvaan ja sitä kautta myös jäsenmäärään.

Ilmailuliiton omistaman Pilvilinna-toimitalon kohtalo oli myös esillä toimintavuoden aikana. Malmin lentokentän sulkemisen myötä Ilmailuliiton uuden toimitilan hankinta tulee olemaan edessä lähitulevaisuudessa ja tähän hallitus on pyrkinyt varautumaan. Toimitalon ostotarjouspyyntöjä jätettiin eri tahoille, mutta vastauksia ei olla vielä saatu. Työ jatkuu edelleen vuoden 2019 aikana.

Ilmailuliitto järjesti Ilmavoimat 100 vuotta -juhlalentonäytöksen Tikkakoskella kesäkuussa. Päättyessään näytöksen järjestämisestä vuonna 2017 hallitus otti kovan ja tietoisesti taloudellisen riskin. Näytös onnistui kuitenkin erinomaisesti ja Ilmailuliitto sai näytöksen tuottojen kautta itselleen merkittävän taloudellisen hyödyn. Tämän kovan päätöksen voidaan katsoa olevan yksi merkittävimmistä liiton kannalta tehdyistä päätöksistä tämän hallituksen aikana. Päätöksen myötä myös Ilmailuliiton jäsenyhdistys, Keski-Suomen Ilmailijat ry, hyötyi taloudellisesti autettuaan Ilmailuliittoa näytöksen järjestelyissä ja toteutuksessa.

Hallitus jatkoi Ilmailuliiton juhluvuoden tapahtumien suunnittelua. Juhluvuoden suojelijaksi kutsuttiin Suomen Tasavallan Presidentti Sauli Niinistö.

Varainhankintatyö jatkui myös vuoden 2018 aikana. Hallitus päätti aloittaa keräyksen vähävaraisten nuorten ilmailuharrastuksen tukemiseksi. Tämä keräys on yksi liiton juhluvuoden teemoista.

Hallituksen puheenjohtaja aloitti Ilmailuliiton omistaman uuden yhtiön, SIN Oy:n, hallituksen puheenjohtajana. Tämän yhtiön avulla aloitettiin neuvottelut vakuutusyhtiö Risk-Point Oy:n kanssa vakuutusedustamisesta. Tämä työ jatkuu vuoden 2019 aikana ja toteutuessaan se tuo liiton jäsenille merkittävää hyötyä vakuutuseduissa sekä vakuutusten hinnoissa.

Hallitusjäsenet vierailivat vuorollaan myös eri lajien SM-kilpailuissa. Pidimme lisäksi yhteyttä jäsenyhdistyksiin ja hyväksyimme liiton varsinaisiksi jäseniksi useita uusia yhdistyksiä.

Hallitus seurasi liiton toimiston työntekijöiden työskentelyä ja työilmapiiriä. Vuoden 2017 aikana aloitetun työilmapiiriä koskevan uudistuksen myötä työilmapiiri näyttää parantuneen. Tällä on suora vaikutus työn tehokkuuteen ja resurssien oikeanlaiseen käyttöön.

Hallitus seurasi eri lajien kansainvälisiä kilpailuja ja myönsi vuosittain jaettavat kiertopalkinnot ja muut tunnustukset. Hallitus seurasi aktiivisesti FAI:n julkaisemia tiedotteita ja hallituksen puheenjohtaja oli myös yhteydessä FAI:n puheenjohtajaan Robert Hendersoniin.

Hallitus jatkoi tehostettua Urheiluilmailuopiston omistajaohjausta ja valvoi opiston toimintaa ja sen taloudenpitoa aktiivisesti. Omistajaohjauksen avulla pyrittiin Opiston toiminnan tehostamiseen. Opisto on nyt hyvässä taloudellisessa kunnossa ja hallitus päätti jatkaa Opiston toiminnan rahoittamista saamallaan valtionavustuksilla.

Lisäksi hallitus valvoi Ilmailuliiton ja SIN Oy:n taloutta ja toimintaa jokaisessa kokouksessaan. Liiton talous on hyvässä kunnossa ja tulevaisuuden hankkeet tulevat parantamaan taloudellista tilaa entisestään. SIN Oy:n toiminta on aluillaan, joten sen taloudellisessa tilassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2018 aikana.

Hallitustyöskentely oli kaiken kaikkiaan aktiivista ja jokainen hallitusjäsen toimi parhaansa mukaan edistäen Ilmailuliiton toimintaa. Hallitus keskittyi valvomaan liiton jäsenten etuja ottaen huomioon Ilmailuliiton aatteellisen statuksen. Ilmailuliiton taloudellinen tila vahvistui vuoden 2018 aikana. Tulevina vuosina haasteet kuitenkin lisääntyvät ja hallitus katsoo, että tietyn tyyppiset rakenteelliset uudistukset ovat

edelleen tarpeellisia. Ilmailuliitto tarvitsee myös jatkossa taloudellisia resursseja, jotta jäsenistön kannalta tärkeä edunvalvontatyö olisi mahdollista toteuttaa.

Hallitus jatkaa aktiivista työskentelyä myös juhluvuotena 2019 ja tekee tarvittavia päätöksiä Suomen Ilmailuliiton hyväksi.

Suomen Ilmailuliitto ry:n hallituksen puolesta,

Petteri Tarma
Hallituksen puheenjohtaja

Järjestötoiminta

Suomen Ilmailuliiton hallinto

Toimintavuoden aikana järjestettiin sääntöjen mukaiset liiton kokoukset. Kokoukset pidettiin Suomen Ilmailumuseolla Vantaalla.

17.3.2018 Kevätkokous

17.11.2018 Syyskokous

Hallitus

Hallitus 1.1.–31.12.2018:

Petteri Tarma, puheenjohtaja

Peter Tähtinen, varapuheenjohtaja, 1.–31.1.2018

Hannu Halonen, varapuheenjohtaja, 1.2.–31.12.2018

Ari Hulkkonen, jäsen

Timo Kokkonen, jäsen

Mari Lehtonen, jäsen

Mikko Tervonen, jäsen

Hallitus piti yhteensä 17 kokousta, joista neljä sähköpostitse, kaksi puhelimitse, yksi Skype-yhteydellä ja yksi yhdistettynä puhelin-Skype-yhteyskokouksena.

Liiton syyskokous 17.11.2018 valitsi erovuoroisten (Hulkkonen, Kokkonen, Tervonen) tilalle ilmailuliiton hallitukseen kaudelle 1.1.2019–31.12.2020 Ari Hulkkosen, Timo Kokkosen ja Mikko Tervosen.

Lajivaliokunta

Lajivaliokunta piti kolme kokousta, joista yksi pidettiin sähköpostitse. Varsinaiset kokoukset olivat 5.4. ja 21.11.

Kokousten pääaiheet olivat toimikuntien lajirahoista päättäminen ja SM-kisakalenterin hyväksyminen. Muita kokousaiheita olivat muun muassa lajitoimikuntien viestintä, katsaukset omasta toiminnasta, valmennuskoulutus etäpohjaisena, edustusasut, liiton juhluvuosi ja Suomen ennätys -säännöt.

Lajivaliokunnan puheenjohtajana toimi liiton toiminnanjohtaja. Lajivaliokunnan jäsenet ovat lajitoimikuntien puheenjohtajat/varapuheenjohtajat, liiton operatiivinen henkilökunta: laji- ja valmennuspäällikkö, edunvalvonta-asiantuntija ja tiedottaja ja Suomen Urheiluopiston edustaja.

Avainhenkilöpäivät

Liiton luottamushenkilöt kokoontuivat 20.–21.10.2018 Avainhenkilöpäiville Helsinkiin (Hotel Arthur). Avainhenkilöpäiville osallistui 32 liiton avainhenkilöä.

Avainhenkilöpäivien ohjelmassa oli muun muassa Trafin kuulumisia (Jani Hottola, Trafi), paneelikeskustelu ilmatila-asioista, katsaus kauden 2018 kansainväliseen kilpailumenestykseen (Jari Lehti), siimaohjattujen taistelulennokkien MM-kultajoukkueen esittely (Timo Forss), yhteiskuntavastuu (hiihdon MM-kisat 2017 Lahti, Marleena Valtasola, Hiihtoliitto), EAS:n vaikuttamistyö ja kuumat aiheet (Nils Rostedt) sekä edunvalvonnan ajankohtaiskatsaus (Juha Silvennoinen, Ilmailuliitto).

Avainhenkilöpäiville kutsuttiin liiton hallitus, lajitoimikunnat, ilmatilatyöryhmä, turvallisuustoimikunta, kansainväliset delegaatit, liiton henkilökunta ja Suomen Urheiluilmailuopiston henkilökunta.

Liiton jäsenyydet eri yhteisöissä

Suomen Ilmailuliitto ry on kansainvälisen ilmailujärjestö Fédération Aéronautique Internationalen (FAI) sekä Europe Air Sportin (EAS) jäsen. Lisäksi Ilmailuliitto on Suomen Olympiakomitea ry:n jäsenjärjestö.

Liitto on jäsenenä European Gliding Union, European Model Flying Union, European Powered Flying Union ja European Microlight Federation -ilmailujärjestöissä.

Suomen Olympiakomitean kokouksissa liittoa edusti toiminnanjohtaja Timo Latikka.

Suomen Ilmailuliitolla on edustaja myös Jämi-Säätiön hallituksessa (hallituksen varsinainen jäsen Taneli Äikäs, varajäsen Ari Tolonen).

Räyskälä-Säätiön hallintoneuvostoon nimettiin kaudelle 2018–2020 Hannu Halonen ja Kristian Roine.

Suomen Ilmailuliiton Tukisäätiön hallituksessa liittoa edustivat toimintavuonna 2018 Pekka Ketonen, Jari Kilpeläinen ja Anssi Soila.

Suomen Urheiluilmailuopisto Oy:ssä liiton esittämänä hallituksen jäsenenä on toiminut Peter Tähtinen. Ilmailuliiton edustaja on toiminut yhtiön hallituksen puheenjohtajana.

Vuonna 2018 perustun Suomen Ilmailunäytös Oy:n hallitukseen ovat kuuluneet hallituksen puheenjohtajana Petteri Tarma sekä hallituksen jäsenenä Jarmo Majapuro ja Juha Silvennoinen.

Ilmailumuseosäätiön edustajiston jäsenenä on toiminut Tapio Pitkänen, varalla Jari Kilpeläinen 24.11.2017 lähtien alkavan kolmivuotiskauden.

Ilmailumuseosäätiön hallituksessa edustajana on toiminut Ilkka Kangastalo.

Ilmailuliitto on jäsenenä myös muun muassa Malmin Lentoaseman Ystävät ry:ssä, Urheilutyönantajat ry:ssä, Palvelualojen työnantajat PALTA ry:ssä, Veronmaksajain Keskusliitto ry:ssä ja Aikakauslehtien Liitto ry:ssä.

Tilintarkastaja

Oy Tuokko Ltd, nimettynä tarkastajana KHT Jari Miikkulainen.

Liiton toimisto

Liiton henkilökunta vuonna 2018:

Toiminnanjohtaja	Timo Latikka
Edunvalvonta-asiantuntija	Juha Silvennoinen
Laji- ja valmennuspäällikkö	Jari Lehti
Projektipäällikkö	Jarmo Majapuro (1.1.–30.9.2018)
Tiedottaja	Hanna Laine
Toimisto- ja jäsenihteeri	Päivi Väistö (–16.4.2018)
Toimisto- ja jäsenihteeri	Karl-Mikael Grimm (1.–11.1.2018)
Toimisto- ja jäsenihteeri	Eveliina Martikainen (22.1.–31.3.2018)
Toimisto- ja jäsenihteeri	Niina Walveranta (25.5.–27.6.2018, 2.–31.8.2018)
Toimisto- ja jäsenihteeri	Joni Lehtinen (27.8.2018–)

Varainhankinta ja talous

Varainhankinnan päälähteenä olivat jäsenmaksutulot. Seuraavaksi suurimpana varainhankinnan eränä oli Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtionavustus (liikuntajärjestöjen toiminta-avustukset).

Liiketoiminta

Suomen Ilmailukauppa Oy on myynyt Ilmailuliiton painotuotteita.

Edunvalvonta

Toimintavuoden pääpaino oli ilmatila-asioissa. Miehittämättömän ilmailun tutkimus-, koelento- ja kaupallinen toiminta sekä Puolustusvoimien UAV-toiminta vilkastuivat. Erityisesti pääkaupunkiseudulla ja sen lähiympäristössä ilmatilavarausten määrä haittaa perinteistä miehitettyä ilmailua.

Ilmailuliitto korosti varauspyyntöjä kommentoidessaan, että alueiden koko ja varausaika tulee perustua todelliseen tarpeeseen.

Toimintavuoden aikana liitto käsiteli 106 lausuntopyyntöä.

Trafille annettiin 16 lausuntoa, joita pyydettiin yhteensä 92 ilmatilan varaukseen liittyen. Muita lausuntoja Trafin pyyntöihin annettiin kuusi. Lausunnot koskivat muu muassa ilmatilan päivitystä ja erinäisiä määräysluonnoksia. Aloitteita miehittämättömän ilmailun pelisääntöjen laatimiseksi esitettiin useissa ilmatilan varauspyyntöjen lausunnoissa.

Valvontalaitestrategian (NAVSUR) Suomen osuutta päivitettäessä liitto kiinnitti lausunnossaan huomiota alempien korkeuksien reitti- ja lähestymismenetelmien tulevassa kehittämisessä siihen, että suunnittelu on toteutettava kaikkien käyttäjäryhmien kanssa. Menetelmät palvelevat myös harrasteilmailua, mutta huonosti toteutettuna niissä on nähtävissä myös rajoitettavia tekijöitä.

Liikenne- ja viestintäministeriön johtama Ilmatilan hallinnan neuvottelukunta kokoontui neljä kertaa. Kokouksien alussa käyttäjäryhmille tarkoitetussa osuudessa liitto toi esille välttämättömän tarpeen harrasteilmailun osallistumisesta ilmatilan ja sen hallinnan suunnitteluun.

Puolustusvoimien ilmailu on kasvanut lähes räjähdysmäisesti. Sotilasilmailun päivittäinen ilmatilan käyttö, erityisesti MIL UAV-toiminnan peruskoulutus tulee olla samassa sääntelyjärjestelmässä muiden kansallisten toimijoiden kanssa. Olemme esittäneet toistuvasti kaikki käyttäjäryhmät tavoittavan reaaliaikaisen ilmatilannekuvan esittävän järjestelmän toteuttamista viipymättä.

Viime aikaisten viranomaistoimintojen sekä palvelutarjonnan uudistusten myötä ilmailun päätöksenteko on etäännyttänyt nopeasti käyttäjäryhmistä. Keskeisin viestimme on, että harrasteilmailu alailmatilan suurimpana käyttäjäryhmänä on huomioitava ilmailun suunnittelussa, päätöksenteossa ja päivittäisessä toiminnassa.

Ilmailuliiton esittämien ongelmakohtien vuoksi Ilmatilan hallinnan neuvottelukunta järjesti 27.9. Ilmatilan hallinnan seminaarin, jossa toimimme yhtenä alustajana.

Ilmailuliitto osallistui pyydettyinä asiantuntijana Puolustusvaliokunnan kokoukseen sen käsitellessä lainuudistusta voimakeinojen sallimisesta miehittämättömästä ilmailusta vastaan.

Ilmailuliiton jäsenet saivat jäsenalennuksen ilma-alusten vakuutuksiin RiskPoint-vakuutusyhtiöltä.

Viestintä- ja julkaisutoiminta

Viestintä

Liiton viestintä painottui ilmailun tunnettavuuden lisäämiseen, liiton toiminnan näkyväksi tekemiseen ja jäsenviestintään. Juhlavuoden suunnittelu näkyi viestinnässä jo vuonna 2018.

Ilmailun tunnettavuuden lisäämiseksi ilmailun elämyksellisyydestä viestittiin sosiaalisessa mediassa enemmän ja suunnitelmallisemmin kuin aiemmin. Ilmailun tunnettavuutta lisättiin myös panostamalla mediaviestintään. Mediatiedotteiden saavutettavuutta parannettiin ottamalla käyttöön mediatiedotteiden lähettämiseen tarkoitettu sovellus, joka sisältää aina ajan tasaiset mediayhteystiedot. Näin varmistutaan, että tiedotteet menevät perille oikeille tahoille. Tiedotteiden läpimenoa mediassa myös seurattiin.

Vuonna 2018 viestittiin entistä enemmän liiton palveluista, jäseneduista ja koko ilmailun kenttää hyödyttävästä edunvalvontatyöstä. Liitto pyrki näkymään aktiivisesti kerhoille ja jäsenille päin.

Jäsenille lähetettiin suunnitellusti kuukausittain sähköpostitse Jäsenkirje, joka on tiivis ja kokoava infopaketti liiton ajankohtaisista jäseniä koskettavista asioista. Jäsenkirjettä kehitettiin vuoden aikana helposti luettavaksi ja informatiiviseksi infopakettiksi. Jäsenkirje lähetettiin kaikille sähköpostinsa liiton jäsenrekisteriin ilmoittaneille jäsenille. Sähköpostiosoitteen ajan tasalla pitämisen tärkeydestä viestittiin muissa kanavissa, kuten Ilmailu-lehdessä ja Facebookissa.

Kerhotiedote lähetettiin suunnitellusti kuusi kertaa vuoden aikana. Kerhotiedotteella viestittiin kerhoja koskettavista ajankohtaisista ja tärkeistä asioista. Lisäksi kerhojen viestintää tuettiin erilaisilla ohjeilla ja mahdollisuudella perustaa omat verkkosivut liiton verkkosivujen yhteyteen. Vanhoja Ilmailulehtiä ja ilmailuesitteitä lähetettiin kerhoille niiden omiin markkinointitapahtumiin.

Ilmailu-lehden kanssa järjestettiin perinteinen Vuoden ilmailukuva -kilpailu. Aktiivisen viestinnän ansiosta kilpailu noteerattiin aiempaa laajemmin ja se herätti keskustelua sosiaalisessa mediassa. Kilpailuun tuli runsaasti kovatasoisia kuvia, joita liitto voi hyödyntää omassa viestinnässään ja järjestömarkkinoinnissa.

Suuri osa viestinnän toimista oli liiton keskeisten toimintojen, kuten jäsenpalveluiden, edunvalvonnan ja kilpaurheilun tukitoimintoja. Viestintäresurssia käytettiin myös keväällä ja alkukesästä merkittävästi Ilmavoimat 100 vuotta -juhlalentonäytöksen viestintäasioissa. Myös lajitoimikunnille tarjottiin tukea ja ohjausta viestintäasioissa.

Keskeisimmät viestintäkanavat vuonna 2018 ovat liiton verkkosivut, liiton Facebook-tili, jäsenille lähetettävät sähköpostitiedotteet ja Ilmailu-lehti.

Julkaisutoiminta

Liiton julkaisema jäsenlehti ILMAILU ilmestyi painettuna julkaisuna suunnitellut kahdeksan kertaa. Lisäksi lehti julkaisi verkkosivuillaan viikoittain useita ilmailua koskettavia verkkouutisia. Lisäksi artikkeleita täydennettiin muutamilla videoilla.

Jokaisesta numerosta kerättiin palautetta lukijakyselyllä. Lehden tuotti Omnipress Oy.

Ilmatilatyöryhmä

Ilmatilatyöryhmän tehtävänä oli huolehtia harrasteilmailun kaikkien lajien edunvalvonnasta ilmatilan käyttöön liittyvissä asioissa.

Toimikuntaan kuuluivat puheenjohtaja Pekka Marjamaa, jäsenet Antti Koskiniemi ja Jorma Sucksdorff sekä sihteeri liiton edunvalvonta-asiantuntija Juha Silvennoinen

Tehtävänsä toteuttamiseksi ilmatilatyöryhmä:

- seurasi tarkasti ilmatilan käyttöön liittyvää kehitystä
- piti aktiivisesti yhteyttä viranomaisiin ja ilmaliikennepalvelun tarjoajaan sekä toi esiin harrasteilmailun tarpeet
- laati lausuntoja ja teki esityksiä ilmatilaan liittyvissä asioissa
- toimi liiton sisällä asiantuntijana ja jäsenyhdistysten tukena
- osallistui kansainväliseen edunvalvontayhteistyöhön

Edunvalvonta ja yhteiskuntavastuu

Edunvalvontatyön painopisteenä oli kaikkien lajien toimintaedellytysten turvaaminen ilmatilan käytettävyyden osalta.

Miehittämättömien ilma-alusten toiminnan laajentuminen aiheutti ilmatilan rajoitusten lisääntymistä.

Työryhmä uudisti esityksen UAV-toiminnan ja harrasteilmailun pelisäännöiksi ja esitteli sen viranomaiselle, maavoimille ja keskeisille UAV-toimijoille.

Työryhmä lausui korjaavia toimenpiteitä D-alueiden muodon ja sijoittelun suhteen niin, että harrasteilmailun toimintaedellytykset ovat säilyneet kohtuullisina Etelä-Suomen rannikkoalueella.

Työryhmä kokosi ja laati eri lajien ilmatilaa tarvitsevat tapahtumat ja antoi lausunnon kilpailuilmatilan AIP-suplementista.

Työryhmä antoi ilmatilapalautetta viranomaiselle ja palveluntarjoajalle sekä vaati korjaavia toimenpiteitä viranomaiselta ja/tai palveluntarjoajalta. Osallistuttiin Helsinki-Vantaan lähestymisalueen lentoreittien suunnitteluun niitä päivitettäessä yhdessä Nummelan ja Hyvinkään lentokeskusten edustajien kanssa

Yksi työryhmän tehtävä oli ilmatilan käyttäjiin kohdistuvien laitevaatimusten aiheuttamien taloudellisten ja toiminnallisten uhkien ja rajoitusten torjuminen. Pitkällä aikavälillä työryhmä pyrkii osallistumaan strategisen tason ilmatilan käytön suunnitteluun ja sen keskeisenä osana vaikuttamaan siihen, että ilmailuviranomainen saataisiin ottamaan kantaa ilmatilan suunnittelukriteereihin, joita ilmaliikennepalvelun tarjoaja käyttää määritelläkseen valvotun ilmatilan rajat.

Ilmailuliitto käytti neljä kertaa asiantuntijapuheenvuoron Ilmatilanhallinnan neuvottelukunnassa

Työryhmä kokoontuu vuoden aikana kerran ja sen lisäksi osallistui ilmaliikennepalvelun tarjoajan ja viranomaisen järjestämiin suunnittelu- ja palautetilaisuuksiin:

- 1 Trafi tapaaminen
- 3 AMC tapaaminen (Ilmatilan käytön vuosisuunnittelu, Ilmatilauudistus 2019)
- 2 ANS Finland/ EFHK ATC tapaaminen
- 2 Ilmavoimat tapaaminen

Lajitoimikunnat

Liiton lajitoimikunnat vuonna 2018 olivat:

- Ilmapallotoimikunta (IT): Max Sevelius (pj.), Olli Luoma.
- Laskuvarjotoimikunta (LT): Timo Kokkonen (pj.), Jarkko Orava (vpj.), Pasi Pirttikoski, Kimmo Paularanta, Kari Huhta, Simo Aro, Johanna Huhtapelto ja Henrik Erkkilä.
- Lennokkitoimikunta (LeT): Anssi Aunola (pj.), Jarno Eskelinen (vpj.), Ari Kristola, Janne Lappi, Tero Salminen ja Taneli Äikäs.
- Liidintoimikunta (LiT): Tuomas Seppänen (pj.), Juho Komulainen (vpj.), Juha Herrala, Ville Räikkönen, Mika Virolainen ja 7.8 lähtien Kimmo Korhonen.
- Purjelentotoimikunta (PT): Antti Koskiniemi (pj.), Mika Mutru (vpj.), Jukka Helminen, Kristian Roine, Riikka Marjamaa, Tapio Kimanen ja Petri Mikkilä.
- Moottorilentotoimikunta (MT): Antti Kääriäinen (pj.), Nils Rostedt (vpj.), Jyri Mattila, Petri Hiltunen ja Jukka Salokannel.
- Experimental- ja ultrakevyttöimikunta (EUT): Jorma Sucksdorff (pj.), Tom Arppe (vpj.) Janne Karjanlahti, Mika Ruutiainen, Ilkka Ruohonen ja 15.9 lähtien Harri Lumme.
- Dronetoimikunta (DT): Ari-Pekka Kovanen (pj.), Mikko Kovanen (vpj.)

Toimikuntien kokoontumiset vuoden aikana:

- Ilmapallotoimikunta	1
- Laskuvarjotoimikunta	9
- Lennokkitoimikunta	4
- Liidintoimikunta	4
- Moottorilentotoimikunta	3
- Purjelentotoimikunta	8
- Experimental- ja ultratoimikunta	4

Jäsenistö

Vuonna 2018 liitossa oli 7 647 henkilöjäsentä ja 229 varsinaista jäsentä (tilanne 31.12.2018).

Oy Constella Ltd, Lentokoulu Pirkanmaa Oy, Kauhavan Wanhanajan Lentopäivät ry, Lentotehdas Oy, Malmin sähkölentokoneyhdistys ry (nykyinen nimi: Helsingin sähkölentokoneyhdistys ry) ja Espoon Moottorilentäjät ry liittyivät vuoden 2018 aikana liiton uusiksi varsinaisiksi jäseniksi.

Lajikohtaiset harrastajamäärät:

	31.12.2018	(31.12.2017)
Drone	87 (Uusi kategoria)	(-)
Experimental	139	(140)
Kuumailmapallo	54	(60)
Laskuvarjoureilu	1 784	(1 989)
Lennokkiurheilu	1 321	(1 424)
Moottorilento	1 719	(1 837)
Nousuvarjo	5	(5)
Purjelento	1 588	(1 683)
Moottoripurjelento	307	(314)
Riippuliito	150	(159)
Simulaattorit	78	(68)
Ultrakevyt	965	(1 029)
Varjoliito	848	(858)

FAI-kilpailulisenssin hankki 854 jäsentä (2017/848).

Lupakirjatilastot*	2016	2017	30.09.2018
Moottorilentäjät (kansalliset, JAR/PART-FCL)	1 696	1 655	1 711
Purjelentäjät	1 205	1 188	1 211
Moottoripurjelentäjät	433	343	345
Autogyrolentäjät	28	28	26
Ultrakevytlentäjät	1 175	1 087	1 000
Kuumailmapallolentäjät	44	46	48

Lupakirjojen määrät nousivat kaudella 2018 lähes kaikissa lupakirjaluokissa, mutta voimassa olevien ultrakevytlentäjien lupakirjojen määrä on jatkanut voimakasta laskuaan myös vuonna 2018. Voimassa olevien lupakirjojen kokonaismäärä on säilynyt lähes ennallaan vuoteen 2017 verrattuna, lupakirjoja on vain kuusi vähemmän kuin vuonna 2017.

*) Lupakirjatilasto on kerätty Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien verkkosivuilta toimintakertomuksen lisäinformaatioksi. Ajantasaisin tieto voimassaolevista lupakirjoista on päivätty 30.09.2018.

Turvallisuustoimikunta

Turvallisuustoimikunta (TT) perustettiin alkuvuodesta 2018. TT kokoontui kolme kertaa: 8.3., 3.5. ja 9.11. Puheenjohtaja valittiin toisessa kokouksessa 3.5.

Toimintavuoden aikana TT käynnisti työn yleis- ja harrasteilmailun vapaaehtoisen poikkeamailmoitusjärjestelmän saamiseksi käyttöön. Työtä varten koottu pienryhmä kokoontui 27.9. sekä 10.11. Projektia esiteltiin Liikenteen turvallisuusvirasto Trafille 12.10., jonka jälkeen keskustelua viranomaisen kanssa on jatkettu hyvässä hengessä. Projekti jatkuu vuoden 2019 puolelle.

Toimintavuoden aikana käynnistettiin myös ilmailukerhojen kevyen turvallisuudenhallintajärjestelmän mallin ("kerho-SMS") laatiminen ja tätä työtä varten koottiin pienryhmä. Toimintavuoden päättyessä työ on vielä kesken.

Toimikunta ei ole antanut suosituksia tai lausuntoja. Toimikunta on osallistunut eri lajien yhteistoiminnasta Ilmailu-lehteen kirjoitetun artikkelin valmisteluun.

Toimikunnan kokoonpano 2018

Simo Aro	LT, puheenjohtaja
Timo Kokkonen	Hallitus/ LT
Mari Lehtonen	Hallitus
Ari-Pekka Repo	DT
Tapio Kimanen	PT
Nils Rostedt	MT
Rami Saikkonen	LiT
Tero Salminen	LeT
Olli Luoma	IT
Jorma Sucksdorff	EUT
Juha Silvennoinen	tsto/ edunvalvoja, sihteeri

Palkitsemiset ja huomionsoitukset

Liiton kevätkokouksessa jaettavat palkinnot:

Harmon Patsas:	Ei jaettu
Suomen Ilmailupatsas:	Eero Kausalainen
Kotkanpoika-kiertopalkinto:	Vaasan Laskuvarjokerho ry
Luumun Malja:	Ei jaettu

Lajitapahtumien yhteydessä jaetut palkinnot:

Pilvenveikkojen Malja:	Nikolas Autio
Pohjolan Malja:	Timo Forss
Nesteen kiertopalkinto:	Petri Mastola
Olavi A. Raution kiertopalkinto:	Juha Herrala
Nousukiito:	Juha Lindstedt
Sammon Haarikka:	Jaakko Kyllönen
Uno Dahl:	Räyskälän Ilmailukerho ry
Satakunnan Malja:	Juha Sorri ja Antti Lehto
Jannen Malja:	Mikko Ylihärsilä
Harriet Louhijan kiertopalkinto:	Ei jaettu
Kar-Air:n kiertopalkinto:	Helsingin sähkölentokoneyhdistys ry

Kansainvälinen järjestötoiminta

Ilmailuliiton edustus FAI:ssa

Komitea	Varsinainen delegaatti, varadelegaatti
- Lennokkikomitea CIAM	Jari Valo, Sandy Pimenoff
- Experimental-komitea CIACA	Pirkka Mattila, Tom Arppe
- Ilmailulääketieteellinen komitea CIMP	Martti Lepojärvi
- Ultrakevytkomitea CIMA	Jukka Juvankoski
- Riippu- ja varjoliitokomitea CIVL	Esa Alaraudanjoki, Juha Herrala
- Taitolentokomitea CIVA	Jyri Mattila, Kari Kemppi
- Laskuvarjokomitea IPC	Pasi Pirttikoski, Petri Mastola
- Purjelentokomitea IGC	Kristian Roine, Antti Koskiniemi
- Yleisilmailukomitea GAC	Petri Hiltunen, Armin Zuger
- Ilmapallokomitea CIA	Max Sevelius, Olli Luoma

Edustukset kansainvälisissä kokouksissa

- IPC 27.–28.11.	Sofia, Bulgaria (Pasi Pirttikoski, Mauri Väistö)
- FAI / CIVL 1.–4.2.	Madeira, Portugali (Jukka Herrala)
- EPFU 2.–4.2.	Pariisi, Ranska (Antti Kääriäinen)
- Nordic UL-600 kg 3.2.	Malmö, Ruotsi (Nils Rostedt)
- EGU 24.–25.2.	Pariisi, Ranska (Jukka Helminen, Antti Koskiniemi)
- FAI / IGC 1.–2.3.	Freudenstadt, Saksa (Kristian Roine, Antti Koskiniemi)
- FAI / CIA 16.–17.3.	Mallorca, Espanja (Max Sevelius)
- EAS General Meeting 16.–18.3.	Köln, Saksa (Nils Rostedt)
- FAI / CIAM 27.–28.4.	Lausanne, Sveitsi (Jari Valo)
- OSTIC Congress 27.7.–3.8.	Hosin, Tsekki
- Nordic Gliding Meeting 7.–9.9.	Elverum, Norja (Mika Mutru)
- EMF 13.10.	Lucenec, Slovakia (Harri Lumme, Nils Rostedt)
- Maniac (Nordic Aerobatics) 20.10.	Arlanda, Ruotsi (Kari Kemppi)
- EASA Safety Concerence 6.–7.11.	Wien, Itävalta (Antti Kääriäinen)
- FAI / CIVA 10.–11.11.	Varsova, Puola (Jyri Mattila, Kari Kemppi, Hanna Räihä)
- FAI / GAC 16.11.	Helsinki, Suomi (Peter Tähtinen)

Suomen järjestetyt kansainväliset kokoukset

- Nordic Coordination meeting 3.10. Malmi
- FAI / GAC 16.–18.11. Helsinki

Järjestömarkkinointi

Liiton järjestömarkkinoinnin tavoitteena oli saada ilmailun pariin uusia harrastajia ja ilmailuharrastajista Ilmailuliiton jäseniä. Ulkoisessa markkinoinnissa korostettiin ilmailun elämyksellisyyttä. Sisäisessä markkinoinnissa kerrottiin liiton jäsenyyden tuomista hyödyistä.

Järjestömarkkinoinnissa otettiin tehokkaammin käyttöön liiton Facebook-tili ja siellä tehtiin kohdennettua maksettua mainontaa. Liiton verkkosivuilla ylläpidettiin liiton jäsenkerholuetteloa, josta on nähtävissä, mitä ilmailukerhoja miltäkin paikkakunnalta löytyy.

Ilmailuliitto oli mukana eri tapahtumissa esittelemässä harrasteilmailua ja liiton toimintaa sekä jakamassa Ilmailu-lehtiä. Liitto organisoi harrastelajien esittelyalueen Ilmavoimat 100 vuotta -juhlalentonäytökseen 16.–17.6. Tikkakoskelle. Liitolla oli näytöksessä oma telta, jonka sisällä ja ulkopuolella eri ilmailukerhot ja toimijat esittelivät harrasteilmailua.

Liitolla oli oma osasto Go Expo -messuilla 2.–4.3. Osastolla näkyivät erityisesti ultrakevytlento, purjelento, drone, varjoliito ja ilmailupartio. Perjantaina Messukeskuksessa oli lasten olympialaiset ja myös Ilmailuliiton osastolla oli yksi olympialaisten toimintapiste. Lauantai ja sunnuntai painottuivat puolestaan aikuismarkkinointiin.

Liitto oli myös esillä muutamissa Fly ineissa ja muissa ilmailutapahtumissa. Malmi Fly in -tapahtumassa 26.5. ja Vesivehmaan Ilmailupäivässä 9.6. liitolla oli oma esittelypiste. Lisäksi liiton toimiston henkilökuntaa osallistui eri lajitapahtumiin, jossa esiteltiin liiton toimintaa ja palveluita jäsenille.

Liitto tuki myös kerhoja niiden omassa järjestömarkkinoinnissa. Kerhot saivat maksutta tilata liitosta markkinointimateriaalia, eli esitteitä ja vanhoja Ilmailu-lehtiä jaettavaksi tapahtumiinsa. Myös liiton purjelentosimulaattoria lainattiin vuoden aikana eri tapahtumiin. Näitä mahdollisuuksia myös mainostettiin kerhoille aiempaa enemmän.

Kaikille suunnattu kuvakilpailu ja lasten ja nuorten piirustuskilpailu toimivat hyvinä markkinointivälineinä, joiden avulla liittoa ja ilmailua tehtiin valtakunnallisesti tunnetuksi.

Liitto myös tuotti markkinointimateriaalia valtakunnalliseen Purjelentopäivään.

Lajitoiminta

Dronetoimikunta (DT)

Dronetoimikunnan ensimmäinen vuosi suuntautui toiminnan aloittamiseen ja tunnettavuuden tekemiseen. Laji on lähtenyt jo hyvin liikkeelle Suomessa ja on kasvamassa huomattavasti. Ainakin kaksi lennökkikerhojen kenttäprojektia toteutui ja kilpailuja järjestettiin usealla paikkakunnalla.

Kauden päätavoitteet olivat F3U SM Cup, World Cup kisa, edustusjoukkueen lähettäminen MM-kisoihin ja mahdollisuuksien mukaan World Cup kisoihin. Nämä toteutuivat suunnitellusti, World Cup kisoissa osanotto oli vielä vähäistä, mutta MM-kisajoukkue osallistui kisaan kuuden hengen voimin.

Kuvauskoptereille järjestettiin Kuopiossa Drone Suomi seminaari, jolla pyrittiin tavoittelemaan ilmakuvausharrastajia. Dronetoimikunta osallistui tapahtumaan suunnitellusti.

Dronetoimikunnan tavoite oli pitää läheiset välit Lennokkitoimikuntaan ja osallistua muun muassa Spirit of Jämi tapahtumaan. Tämä tapahtui suunnitellusti, tosin drone-harrastajien osallistuminen Spirit of Jämi tapahtumaan oli toivottua pienempi, sillä tapahtuma oli hyvin pian Jämi FPV Open tapahtuman jälkeen.

Tiedotustoiminta

Liiton verkkosivuille tehtiin toimikunnan esittelysivu ja siellä ylläpidettiin Suomi Cup pistetilastoja. Lajiesittelymateriaalia tuotettiin yhteistyössä FPV Finland kanssa, erityisesti Suomi Cup:ia varten. Näiden levittämiseen tulisi jatkossa panostaa enemmän, nyt esitteitä oli tarjolla lähinnä messuilla.

Dronetoimikunta osallistui GoExpo messuille ja HupiCon messuille, yhdessä FPV Finland:in kanssa.

Suunniteltu drone 2018 seminaari (kiertue) toteutui Kuopion tapahtuman osalta. Koulutusta ja lajiesittelyä on pyydetty jo kaudelle 2019, mutta toteuttaminen vaatii vapaaehtoisia.

Ratahankkeiden tukeminen

Dronetoimikunta osallistui FPV Finland ry:n järjestämään ratatarvikkeiden yhteishankintaan. Projektissa hankittiin yhteensä 110 kpl MultiGP tyyliä kisaortteja eri kerhoille sekä World Cup kisa varten. Dronetoimikunta hankki osana yhteishankintaa portteja liiton logoilla ja näitä oli mahdollista myös liiton jäsenkerhojen hankkia omia ratojaan varten. Lisäksi hankittiin muutamia Beach Flageja liiton logoilla World Cup:ia ja Suomi Cup:ia varten.

Tapahtumat

Dronetoimikunta osallistui suunnitellusti GoExpo ja HupiCon tapahtumiin.

SM Cup

Suomi Cup järjestettiin suunnitellusti, yhteensä 4 osakilpailua:

- 27.5. Keravan lennökkikerho
- 16.6. Kuopion lennökkikerho
- 20.–22.7. Jämi FPV Open
- 11.8. Ninja Blitz

Palkinnot jaettiin lennokkiseminaarissa, joka järjestettiin yhdessä Lennokkitoimikunnan kanssa.

World Cup osakilpailu

Jämi FPV Open 2018 tapahtuma oli osa FAI World Cup:ia. Tapahtuman järjestäjänä toimi FPV Finland ry yhdessä Dronetoimikunnan kanssa.

Tapahtumaan saatiin paikalle 51 kisaajaa 11 eri maasta. Vaihtelevasta säästä huolimatta tapahtuma oli onnistunut ja kisa saatiin pidettyä suunnitellusti.

F3U World Championship edustusjoukkue

Maajoukkueesta osallistui MM-kisoihin joukkue, johon kuuluivat kolme lentäjää, kaksi avustajaa ja yksi joukkueenjohtaja. Sijoitukset: 27. Antti Haimilahti, 74. Jani Kankare, 76. Nikolas Widell.

Dronetoimikunnan budjetista kustannettiin osallistumismaksut sekä edustusasut.

FAI F3U Technical Committee

FAI:n F3U technical comiteassa uudistettiin F3U sääntöjä. Suomen edustaja oli aktiivisesti mukana sääntöjen laadinnassa.

Edunvalvonta

Dronetoimikunta otti kantaa EASA sääntöluonnokseen. Trafin kanssa käytiin keskustelua drone- ja lennokkiharrastuksen nykytilasta yhdessä Lennokkitoimikunnan kanssa, sekä ilmaistiin tyytymättömyys ANS Finlandin uuteen tulkintaan toiminnasta lähialueella, joka estää käytännössä toiminnan Jyväskylän ja Utin alueella.

Experimental- ja ultrakevyttoimikunta (EUT)

Experimental- ja Ultrakevyttoimikuntaan kuuluivat puheenjohtaja Jorma Sucksdorff, varapuheenjohtaja Tom Arppe sekä jäsenet Janne Karjanlahti, Harri Lumme, Ilkka Ruuhonen ja Mika Ruutiainen. Toimikunta kokoontui kauden aikana neljä kertaa ja sähköpostikokouksia pidettiin kolme. Sähköposti- ja puhelinkommenttikierroksia pidettiin aina tarvittaessa juoksevien asioiden hoitamiseksi.

Toimikunta kehitti ja ylläpiti yhdessä käyttäjien kanssa, nyt liiton palveluna tarjottavaa, Lentopaikat.fi-palvelua. Palvelu tarjoaa ensiarvoisen tärkeää ja tarpeellista tietoa Suomen valvomattomista lentopaikoista.

Liiton jäseniä opastettiin erilaisissa kysymyksissä liittyen lähinnä experimental-rakentamisen lupa- ja dokumentointiasioihin. Varsinaista rakennuslupaa ei enää tarvita, mutta projekteilla tulee silti olla pätevä valvoja.

Talvipäivät

SIL EUT/MT talvipäivät järjestettiin 24.2.–25.2.2018 Seinäjoella Hotelli Sorsanpesässä.

Paikalla oli pitkälti sama osallistujajoukko kuin muillakin paikkakunnilla järjestetyillä Talvipäivillä.

Osanottajamäärä oli varsin vaatimaton, syytä voimme vain arvailla. Esitykset ja luennot painottuivat Ultrakevyiden koneiden painonkorotuksiin ja niiden käyttöön ottamiseen. Tästä kuultiin viranomaisen ja edunvalvontayhteisöjen esityksiä. Saksalainen huoltojärjestelmä tuli myös esityksen muodossa tutuksi. Asiat olivat hyvin esillä, on kuitenkin valitettavaa, että muutokset ovat siirtyneet jonnekin tulevaisuuteen. Muutoin ohjelmassa noudatettiin tuttua linjaa rakennusprojekteista ja lentokertomuksista.

Kar-Airin kiertopalkinto myönnettiin Mäntsälän Ilmailukerho Milk ry:lle ja Sammon Haarikka myönnettiin Pertti Husalle. Husan ansioina mainittakoon laaja tukitoiminta etenkin ultrakevyiden koneiden ylläpidossa ja kehittämisessä. Hän on lisäksi tukenut rakentajia omilla taidoillaan niin valvojana kuin opastajanakin.

Experimental Fly In

Experimental-kesäpäivät pidettiin Kuhmo Fly In tapahtuman yhteydessä Kuhmon lentopaikalla 13.–15.7.2018 Kuik ry:n toimiessa varsinaisena tapahtuman järjestäjänä. Toimikunta päätti jakaa Vuoden 2018 Experimental-rakentaja palkinnon Joensuulaiselle Arto Laaniselle ja hänen R-80 Tiger Moth OH-XMO koneelleen.

Kilpailut

Ensimmäinen nykymuotoinen Ultrakevytlentämisen SM-kilpailu järjestettiin Nummelassa 8.–10.6.2018 kilpailuun osallistui kolme konekuntaa seuraavin tuloksin 1. Sipiläinen-Kesävuori Hangon lk, 2. Patja-Viitanen Mäntsälän ik, 3. Kallio-Kaleleva Salonseudun iy. Toimikunta antoi järjestäjälle ja osallistujille taloudellista tukea, jotta kilpailumuoto saataisiin markkinoitua mahdollisille toimijoille.

Koulutus

Toimikunnan alaisten lajien varsinaisen koulutustoiminnan hoiti Suomen Urheiluilmailuopisto. Kurseja olivat lennonopettajakurssit ja erilaiset rakentajakurssit. Toimikunta päätti kuluneen vuoden aikana aloittaa rakentajille tarjolla olevan tukimateriaalin valmistamisen aiemman rakentajankansion päivittämisellä.

Lausunnot

Toimikunta seurasi lausunnoille tulevia määräys- ja toimintaan vaikuttavien pyyntöjen sisältöä. Varsinaisia lausuntoja ei vuoden aikana annettu

Edunvalvonta, kansainvälinen toiminta

Toimikunnan jäsenet osallistuivat Trafín sidosryhmätilaisuuksiin sekä lentoturvallisuustapahtumiin. Toimikunta seurasi jatkuvasti tapahtumia Trafi:n sääntely -jakelulistan kautta.

Toimikunta tiedotti edelleen huolto-ohjelmien käyttöönotosta sekä opasti niiden laadinnassa.

Kansallisella tasolla tehtiin yhteistyötä Trafin virkamiesten kanssa keskustelemalla erilaisista sääntelyyn ja toimintatapoihin liittyvistä asioista. Toimikunnalla on hyvät ja suorat yhteydet Trafin harrastepuolen kanssa. Tuloksena syntyi mahdollisuus järjestää koulutus uusille lentokelpoisuustarkastajille.

Vuonna 2018 tärkein painopistealue oli edelleen ultrakeveiden enimmäispainon korottamisessa. Tähän osallistuttiin niin Trafin kuin EAS:n toimielimissä. Työ on tuottanut tulosta ja EU:n komissio on asian hyväksynyt. Tilanne on kuitenkin sellainen, että kansallinen lainsäädäntö on ensin päivitettävä muutoksen mahdollistamiseksi, jonka jälkeen on aika saada määräykset kansallisella tasolla hyväksytyä. Tähän työhön toimikunta on osallistunut ja koonnut pohjoismaiset toimijat standardisoimaan yhtenäiset vaatimukset.

Toimikunnan edustajat osallistuivat aktiivisesti EMF:n (Nils Rostedt, Harri Lumme) sekä FAI:n CIACA-toimikuntien (Tom Arppe ja Pirkka Mattila) toimintaan.

Nils Rostedt ja Harri Lumme osallistuivat EMF:n vuosikokoukseen 13.10.2018 paikkana Lucenec, Slovakia.

Tiedotus

Toimikunnan tiedottaminen hoidettiin ILMAILU-lehden, Suomen Ilmailuliiton nettisivujen, jäsenkirjeiden ja Ilmailufoorumin (ilmailu.org) välityksellä.

Ilmapallotoimikunta (IT)

Ilmapallotoimikuntaan kuului puheenjohtaja Max Sevelius ja jäsen Olli Luoma. Toimikunta kokoontui yhden kerran.

Koulutustoiminta

Koulutusta järjestivät Hämeenlinnan ilmailukerho ja Jyväskylässä Sisä-Suomen Kuumailmapallokerho.

Kilpailutoiminta

Vuonna 2018 ei järjestetty SM-kilpailuja, eikä EM-kisoja.

Tapahtumat

Suomessa järjestettiin vuoden 2018 aikana kaksi kuumailmapallopäätapahtumaa. Heinäkuussa Hämeenlinnassa järjestettiin perinteinen Kuumaa Huumaa ilmailutapahtuma. Tapahtumassa ei lennetty huonon sään takia. Syyskuussa Inkalassa oli pallolentäjien syyspalaveri, johon osallistui noin 20 harrastajaa.

Tiedotus

Tiedottamiseen käytettiin pääsääntöisesti lista@pallo.net -sähköpostilistaa. Pilottien väliseen keskusteluun ja nopeaan tiedonvälitykseen käytettiin WhatsApp-ryhmää.

Kansainväliset yhteydet

Suomen kuumailmapallokomitea-delegaatti Max Sevelius piti yhteyttä FAI/CIA kollegoihin ja kävi vuosittaisessa kokouksessa.

Laskuvarjotoimikunta (LT)

Laskuvarjotoimikunnan tavoitteena vuodelle 2018 oli saada uudistettua ja päivitettyä ohjeistusta, oppaita ja apumateriaalia sekä kehittää kokouskäytäntöjä. Tässä onnistuttiin erittäin hyvin. Tiedotus oli tärkeässä roolissa ja vuoden aikana tehtiin muun muassa uudet edustavat [verkkosivut](#) sekä lähetettiin useita kaikille hyppääjille suunnattuja tiedotteita. Päivitimme myös [Facebook-sivujamme](#) kohtuullisen ahkerasti. Toimikunnan näkyvyyttä parannettiin lisäksi tekemällä uusi logo ja kalvopohjat sekä jakamalla erilaista markkinointimateriaalia. Pyrimme lisäksi kiinnittämään erityistä huomiota yhdenvertaisuuteen kaikessa toiminnassamme.

Kokoonpano ja kokoukset

Toimikunnan puheenjohtajaksi valittiin Timo Kokkonen Oulun Laskuvarjokerhosta sekä varapuheenjohtajana ja verkkosivuvastaavana toimi Jarkko Orava Skydive Oulusta. Koulutusvastaavan tehtäviä hoiti Kari Huhta Vaasan Laskuvarjokerhosta sekä turvallisuus- ja kouluttajakoulutusvastaavana oli Kimmo Paularanta Oulun Laskuvarjokerhosta (Kimmo toimi lisäksi turvallisuusilmoitusten analysoijana). Kilpailu- ja tuomarivastaavan toimi Pasi Pirttikoski Hämeen Laskuvarjourheilijoista. Hyppylentotoimintavastaavana oli Simo Aro Oulun Laskuvarjokerho ja Skydive Finland. Henrik Erkkilä Oulun Laskuvarjokerhosta vastasi tietojärjestelmistä. Kerhosuhteet ja nova-asiat olivat Johanna Huhtapellon, Satakunnan laskuvarjourheilijat ja Skydive Finland, vastuulla.

IPC-edustajana jatkoi Pasi Pirttikoski Hämeen Laskuvarjourheilijoista. IPC-varaedustajan toimi Petri Mastola Oulun Laskuvarjokerhosta.

LT:n alaisuudessa toimi Kalustotyöryhmä (lyhenne KTR) puheenjohtajanaan Timo Tillman ja jäseninään Tomi Kallunki ja Teemu Hildén.

Teimme lisäksi yhteistyötä hyppymestarikouluttajien Kimmo Paularanta, Teemu Järvelä, Tomi Kallunki, Pauli Sillanpää ja Olli-Pekka Luomajoki kanssa.

Vuoden 2018 aikana LT kokoontui yhdeksän kertaa, lisäksi vapaampaa keskustelua asioiden etenemisestä käytiin runsaasti sisäisen keskusteluryhmän sekä perinteisten sähköpostin ja messenger-palvelun kautta. Kokouksissa tavoitteena olivat läsnäolokokoukset, joihin mahdollisimman moni LT:n jäsen pääsee paikalle.

Kilpailutoiminta

Laskuvarjourheilun maajoukkueen koostumusta päivitettiin muutamaan kertaan. Kilpailijoille jaettiin avustuksia 4 000 € hakemusten perusteella.

Ilmalajien SM-kilpailut pidettiin peräti neljässä eri osassa. Tarkkuushypyn SM-kisat hypättiin ensimmäisinä Rijekassa, Kroatiaassa, 8.–10.6. World Cup sarjan osakilpailun yhteydessä. Mukana oli kuusi kilpailijaa

Suomesta. Seuraavana vuorossa oli CF-lajin SM-kilpailut. Ne hypättiin Vesivehmaalla 26.–28.7. SM-kilpailut jatkuivat Utissa ja Vesivehmaalla heinä-elokuun vaihteessa. 30.7.–3.8. kilpailtiin CP-lajeissa Vesivehmaalla ja vapaapudotuslajeissa kilpailtiin Utissa 28.7.–1.8.

Tunnelilajien SM-kilpailut lennettiin Siriuksessa Pyhtäällä 10.–11.2. Lisäksi Föönissä, Helsingissä lennettiin Finnish Tunnel League 2018 kilpailut FS-lajeissa 29.9.2018.

Suomen ennätyksiä hypättiin useita.

- VFS4 joukkue (Jenni Mansner, Viivi Naakka, Jussi Heinonen, Juha-Matti Sironen, Ahti Mansner) hyppäsi 8 pisteen SE lajin MM-kilpailuissa, Gold Coast, Australia 10.10. MM-kilpailuissa joukkue teki 4,9 pisteen keskiarvoennätyksen 10 kierroksella.
- Kupukuviohypyssä lajissa 2 hengen sekvenssi (CF 2-way) yleinen sarjan 18 pisteen SE:n hyppäsi joukkue Ilmasirkus (Teemu Hietakari, Simo Leminen, Jani Lyttinen kuvaaja), Vesivehmaalla, SM-kilpailujen yhteydessä, 27.7. Sama joukkue paransi ennätystä 19 pisteeseen MM-kilpailuissa 7.10. Kilpailupaikkana oli Gold Coast, Australia.
- Kuviohypyjen 4 hengen sarjassa (FS4) Pro-Team (Kimmo Pohjola, Kalle Pohjola, Eija Suvala, Emilia Sormunen ja Petri Mastola, video) hyppäsi 10 kierroksen keskiarvoennätyksen 17,0 pistettä SM-kilpailuissa Utissa 31.7.
- Joukkue lensi vastaavan keskiarvoennätyksen tunnelissa SM-kilpailuissa Pyhtäällä 11.2. Pro-Team joukkueen (Kimmo Pohjola, Kalle Pohjola, Eija Suvala, Emilia Sormunen, Jorma Löfgren) keskiarvo oli 22,8 pistettä.
- Canopy Pilotingissa (CP) hypättiin kolme ennätystä. Nopeus 70 m kaarevalla radalla 2,799 sekuntia. Hyppääjänä Klas Ramsay 4.7. Ennätys tehtiin lajin MM-kilpailuissa, Wroclawissa, Puolassa. Juho Mäntylä paransi SE-tulosta Vesivehmaalla SM-kilpailuissa 1.8. tekemällä 2,520 sekunnin tuloksen.
- Lisäksi Juho Mäntylä teki maksimipituus vesikosketuksella -sarjassa SE tuloksen 117,87 m. Ennätys syntyi MM-kilpailuissa Wroclawissa, Puolassa 5.7.
- Wingsuit (WS) lajissa hypättiin kaksi kilpailuennätystä. Marko Mäkelä teki aikahypyn 82,9 sekunnin ennätyshypyn Ruotsin SM-kilpailuissa 7.8. Hyppäpaikka oli Vårgårda, Ruotsi. Kotimaan SM-kilpailuissa hän hyppäsi 81,1 sekunnin ennätyslennon Utissa 31.7.
- Lisäksi Wingsuit-hypyissä (WS) tehtiin kaksi suoritusennätystä. Naisten aika -sarjassa Tatjana Masudov hyppäsi 193,4 sekuntia (3 min 13,4 s) Utissa 4.8. Samana päivänä Marja Davidsson hyppäsi naisten sarjan matkaennätyksen 7,364 km.

Useat suomalaiset osallistuivat maailmalla hypättyihin FS- ja CF-ennätyksiin. Nadja Lönnroth ja Pirre Löfgren olivat mukana kolmen (3) pisteen 57-way FS-ennätyshypyllä Ukrainassa 1.8. Ennätystehtailut jatkuvat seuraavana päivänä. 2.8. naiset hyppäsivät kolmen (3) pisteen 60-wayn. Mukana Suomesta Marianne Kulve, Susanna Raulio, Hannamari Rissanen, Merja Bauters, Nadja Lönnroth, Pirre Löfgren ja Vaike Öiglane.

Kolmea suomalaista oli mukana uudessa Euroopan ennätyksessä. 30-hengen kupukuvio muodostelma onnistui toisella yrityksellä 15.9. Teugessa Hollanissa. Suomalaista mukana olivat Jari Lehti, Matti Pirttikoski ja Pasi Pirttikoski.

FS4 joukkue Tempo (Antti Heinola, Saara Laakko, Jorma Löfgren, Otto Virkki) voitti Bedfordissa Englannissa huhtikuussa FS4 AA-sarjan tunnelikilpailun (14 joukkuetta).

Lisäksi Markku Tolvi osallistui VFS ennätysrytiksiin Yhdysvalloissa elokuussa ja Marko Mäkelä WS ennätysrytiksiin myöskin Yhdysvalloissa marraskuussa.

Euroopan ennätysrytiksessä Utissa tavoiteltiin VFS headdown kahden pisteen 24-way ennätystä elokuun alussa. Ennätys jäi pari sekunnin kymmenesosan päähän.

Vuonna 2017 tehdyistä ennätyksistä jaettiin Turpaboogeissa 2018 kaikille ennätyksen tehneille, isot Suomi100-logolla varustetut juhlamitalit, joita menikin jopa 115 kpl.

Erikseen mainitseminen arvoinen saavutus oli myös, että Jukka Holttinen rikkoi 5.12. ensimmäisenä suomalaisena 12 000 hypyn rajan.

Suomalaisista tuomareista maailmalla tuomitsi Pekka Salmela ja Joel O'Donoghue. He toimivat tuomarina/ylituomarina seuraavissa ulkomaisissa kilpailuissa seuraavasti:

Pekka Salmela:

- 9.–10.2 Norwegian indoor nationals 2018 Voss Norway tuomari
- 12.–14.4 1st FAI European indoor skydive championship 2018 Voss Norway ylituomari
- 4.–8.8. Romanian championship competition FS Bucharest Romania ylituomari
- 7.–12.10. 23th FAI world formation skydive championship FS/VFS Gold Coast Australia tuomari

Joel O'Donoghue:

- 9.–10.2 Norwegian indoor nationals 2018 Voss Norway tuomari.

Koulutustoiminta

Hypymestarikouluttajat ja LT:n vastuuhenkilöitä tapasivat 16.–18.2. Vantaalla työskentelyviikonlopun merkeissä. Kouluttajat tapasivat keskenään 29.4. Immolassa VPK-kurssin yhteydessä. Vantaalla tehtiin yhtenäinen VPK-kurssin koulutusmateriaali sekä kommentoitiin uudistettavaa Laskuvarjohyppääjän opasta, joka yhdessä Toiminnallisten ohjeiden ja Koulutusohjelma II:n sekä tukimateriaalien kanssa saatiin valmiiksi maaliskuussa. Toisessa tapaamisessa keskusteltiin USPA coach -konvertoinnista sekä uusien eksaminaattoreiden kouluttamisesta.

Vuoden 2018 aikana julkaistiin uusi versio lukuisista [koulutuspäällikön kansion](#) materiaaleista, joista erikseen mainittakoon: Laskuvarjohyppääjän opas, malliesimerkit alkeiskoulutuskalvojen ja -opetuskorttien koulutusaihekohtaisesta toteuttamisesta, Toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset, Koulutusohjelma II, oppilaskoepankki ja kuvunkäsittelykoulutukseen paljon materiaalia. Lisäksi julkaisimme eri koulutustilaisuuksien esitykset sekä webinaarista myös tallenteet. Lisäksi vuoden aikana käytiin läpi ja valmisteltiin jatkokoulutuksen kalvosarjan päivitys, Laskuvarjohyppääjän oppaan osa I käännettiin englanniksi, Toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuus vaatimukset sekä Laskuvarjokouluttajan oppaan osa II ohjeita kouluttajalla päivitettiin; edellä mainitut julkaistaan vuoden 2019 alussa.

Puheenjohtaja kävi keväällä Trafín vieraana keskustelemassa ajankohtaisista hyppylento- ja hyppykoulutusaiheista.

Turvallisuus

Koska Toiminnalliset ohjeet ja GDPR-ohjeistus olivat kesken sekä uudet nettisivut olivat vaiheessa, Omavalvontakonetta ei vielä saatu julkaistua. [Lomakkeita](#) päivitettiin ja asiaa esiteltiin eri tapahtumissa. Uusi Turvallisuusilmoituskone saatiin käyttöön 5.2. Turvallisuusilmoituksia seurasi aktiivisesti erityisesti turvallisuusvastaava Kimmo Paularanta. Ilmoitusten perusteella hyppääjiä tiedotettiin mm. hyppyjen etukäteissuunnittelun tärkeydestä. Ilmoituksista julkaistiin myös alustava yhteenveto kerhopomojen (Marras-Meeting) tapaamisessa 3.–4.11.

Hyppylentotoiminta

Vuoden 2018 alussa tuli voimaan LVM:n vaatimus käyttää englannin kieltä aluelennonjohdon radiotaajuuksilla lentopinnan 95 yläpuolella. Tähän liittyen LT lähetti alkuvuodesta laskuvarjokerhoille tiedotteen, jossa ohjeistettiin oikeista toimintatavoista sekä eri mahdollisuuksista jatkaa operointia suomen kielellä. Kevään aikana LT julkaisi englanninkielisen fraseologiaohjeen ja -esimerkit hyppylentäjille. Ohjetta päivitettiin muutaman kerran vuoden aikana saatujen kommenttien perusteella. Ilmailuliiton edunvalvonnan asiantuntijan kanssa tehtiin yhteistyötä koskien perustettavaksi esitettyjä hyppylentotoiminnan D-alueita tukemaan operoinnin jatkamista suomen kielellä.

[Hyppylento-ohjeen](#) mallidokumenttiin tehtiin toukokuussa 2018 isohko päivityskierros, jossa ohje ajantasaistettiin mm. päivittämällä siitä puuttuneet ja/tai muuttuneet lentotoiminta-asetuksen liitteen VII (NCO) asiat.

Hyppylentotoiminnan ajankohtaisia asioita koulutettiin LT-Webinaarissa 8.5. sekä Marras-Meeting-tapahtumassa 3.11.

Kalustoasiat (Kalustotyöryhmä)

Vuoden aikana järjestettiin kaksi koulutustilaisuutta kalustohenkilöille (Helsingissä ja Oulussa). Myönnettiin useita uusia tai uusittuja kalustokelpoisuuksia. Kalustotiedote I/18 ja II/18 lähetettiin kalustohenkilöille. Julkaistiin uusi pohja kalustohenkilöiden työkirjasta sekä hyppykäyttöön soveltuvien laskuvarjokokonaisuuksien ja niiden komponenttien listaa täydennettiin useaan otteeseen. Tehtiin Trafille ehdotus hyppyvaljaiden ja varavarjon 20 vuoden maksimi-ikärajan poistamisesta (OPS M6-1). Kalustotyöryhmä myös konsultoi Laskuvarjohyppääjän oppaan, toiminnallisten ohjeiden, omavalvontalomakkeen ja turvallisuusilmoituksen kalustoteknistä asiasisältöä.

Tiedottaminen

Toimikunnan tiedotuskanavana vuonna 2018 olivat oma sivustomme osoitteessa laskuvarjotoimikunta.fi sekä Facebook-sivu Laskuvarjotoimikunta. Vuoden aikana verkkosivut uudistettiin, ja sen suunnittelun lähtökohdana oli sivuston selkeyttäminen ja käytön helpottaminen: informaatio ja henkilöt esim. kalustosta ja koulutuksesta ovat nyt omilla sivuillaan. Kaikki ladattava materiaali on materiaalipankissa, jonka rakennetta on myös yksinkertaistettu. Verkkosivuilta löytyvää materiaalia lisäksi uudistettiin ja päivitettiin ahkerasti koko vuosi. Jaoimme osan materiaalista Google-Drive-palvelua hyödyntäen. Kerhojen koulutuspäälliköille tehtiin käyttöön koepankki sekä julkaistiin myös muutakin luottamuksellista materiaalia.

Vuoden aikana lähetettiin Liiton rekisterin kautta useita sähköpostitiedotteita kaikille, jotka ovat ilmoittaneet lajikseen laskuvarjohyppy. Tiedotteissa käsiteltiin muun muassa päivitettyä ja uudistettua koulutusmateriaalia, uudistunutta Turvallisuusilmoituskonetta, ajankohtaisia turvallisuusasioita, kilpailuasioita, Suomen ennätyksiä sekä kalustokuulumia. Kerhojen koulutuspäälliköille lähetettiin loppuvuodesta erikseen ”koulutuspäällikkökirje”, jossa käsiteltiin koulutuksen ajankohtaisia asioita. Lisäksi kalustoasioista lähetettiin kaksi erillistä tiedotetta kalustohenkilöille. PJ Kokkonen on myös kirjoittanut (SIL:n hallituksen jäsenen roolissa) Ilmailuun (2/2018) kolumnin otsikolla: *Laskuvarjohyppäämiseen päivitettyjä ohjeita ja materiaalia*.

Lähetimme tiedotteen liittyen Porissa 1.8. sattuneesta laskuvarjohyppyonnettomuudesta, jonka seurauksena kokenut itsenäinen lisenssihyppääjä sai surmansa.

Palkitsemiset

Vuoden 2017 laskuvarjourheilijaksi (Nesteen malja) valittiin Petri Mastola (palkinto jaettiin Turpaboogeissa 2018). Perusteluina palkitsemiselle oli pitkäaikainen toimiminen kerhoaktiivina, kouluttajana, kilpahyppääjänä ja ennen kaikkea maailman luokan organisaattorina, josta yhtenä saavutuksen voimassa oleva suomenennätys eniten hyppääjiä yhdessä muodostelmassa, 80-way vuodelta 2017. Lisäksi LT:n ehdotuksesta sai Suomen Ilmailupatsaan pitkäaikainen hyppyaikuttaja Eero Kausalainen sekä Kotkanpoika-kiertopalkinnon Vaasan Laskuvarjokerho ry.

Lisäksi kerhojen tapahtumiin jaettiin tukea 2 000 € hakemusten perusteella.

Lausunnot

Annettiin lausunnot tai kommentit seuraaviin lausuntopyyntöihin:

- Trafin lausuntopyyntö ilmatilan rakenteiden ja käytön toimivuudesta.
- Trafin lausuntopyyntö koskien etätornikonseptia.
- Trafin lausuntopyyntö koskien tilapäistä vaara-aluetta EFD478 PORI.
- Trafin lausuntopyyntö ilmatilamuutoksista 2019.
- Trafin lausuntopyyntö ASM-toimintakäsikirjan päivityksistä.

Tapahtumat

Pasi Pirttikoski ja Mauri Väistö osallistuivat IPC-kokoukseen, joka pidettiin Sofiassa Bulgariassa 27.–28.1.

Kalustohenkilöiden koulutuspäivä järjestettiin 27.1. Pasilassa. Tilaisuudessa käsiteltiin mm. edellisvuoden kalustoperäisiä turvallisuuspoikkeamia ja puhuttiin muista kalustomestarin työhön liittyvistä asioista.

Laskuvarjotoimikunta järjesti yhteistyössä Oulun Laskuvarjokerho ry:n ja Skydive Oulu ry:n kanssa Turpaboogien Oulussa 3.–4.2. Tapahtumaan osallistui yli 170 henkilöä.

Hyppymestarikouluttajien työskentelyviikonloppu järjestettiin 16.–18.2. Vantaalla. Ohjelmassa oli VPK- ja HM-koulutuksen yhdenmukaistaminen sekä toiminnallisten ohjeiden ja laskuvarjohyppääjän oppaan asiat.

Laskuvarjotoimikunta järjesti toukokuun kokouksensa Oulussa. Tämän kokouksen yhteydessä pidettiin myös webinaari, jota pystyi seuraamaan livenä ja jonka tallenteet löytyvät LT:n verkkosivuilta. Webinaarissa

puhuttiin ajankohtaisista asioista mm. GDPR-asioihin ja laskuvarjotoimikunnan toimittamaan materiaaliin liittyen.

Laskuvarjotoimikunnan jäsenistä Timo Kokkonen, Jarkko Orava, Simo Aro, Kari Huhta, Pasi Pirttikoski, Kimmo Paularanta ja Henrik Erkkilä osallistuivat Ilmailuliiton avainhenkilöpäiville Helsingissä Hotel Arthurissa 20.–21.10.

Kerhopomopalaveri järjestettiin vuonna 2018 nimellä Marras-Meeting 3.–4.11. Lahdessa ja tapahtumaan kutsuttiin aiempaa enemmän väkeä. Paikalla olikin lähes 40 innokasta osallistujaa lähes kaista Suomen hyppykerhoista.

Kalustohenkilöiden toinen koulutuspäivä järjestettiin 17.–18.11. Oulussa. Tilaisuudessa käsiteltiin mm. kuluneen vuoden kalustoperäisiä turvallisuuspoikkeamia, käytiin läpi varavarjon pakkausta sekä mietittiin kalustohenkilöiden tiedonvälistystä.

Laskuvarjotoimikunnan jäsenet myös osallistuivat vuoden aikana useisiin kerhojen tapahtumiin esim. Vaasan Syyskisoihin ja Alavuden Soloy Boogieen.

Lennoikkitoimikunta (LeT)

Lennoikkitoimikuntaan kuului vuonna 2018 kuusi jäsentä: puheenjohtaja Anssi Aunola, varapuheenjohtaja Jarno Eskelinen ja jäsenet Taneli Äikäs, Tero Salminen, Janne Lappi sekä Ari Kristola. Toimikunta kokoontui vuoden aikana neljään kokoukseen sekä useampaan järjestely- ja keskustelukokoukseen.

Rutiinitehtäviin kuului SM- ja Suomen Cup kilpailujen koordinointi ja valvonta, edustusjoukkueiden valinta sekä kansainvälisten yhteyksien ja viranomaisyhteyksien hoitaminen. Puheenjohtaja kutsui tarvittaessa toimikunnan kokouksiin asiantuntijoita sekä lajiryhmistä että niiden ulkopuolelta.

Eri lennokkilajien lajiryhmät päättivät pitkälti lennokkiluokkaansa liittyvistä asioista ja toimikunta vahvisti ryhmien päätökset sekä myönsi lajiryhmille ja tapahtumille taloudellista tukea.

Toimikunta myös kehitti tiedottamista ottaen mukaan kaikki Suomessa toimivat lennokokkilajien pääfoorumit sekä sosiaalisen median.

Lennokokkilajiryhmiä ovat vapaastilentävät sisä- ja ulkolennokit, siimaohjatut taito-, nopeus- ja taistelulennokit, radio-ohjatut taitolennokit, -liidokit, -2 metriset liidokit, -sähköliidokit, -helikopterit, -mallilennokit.

Viranomaisyhteistyö oli vuonna 2018 aktiivista. Lennoikkitoimikunta vastasi useisiin viranomaisten lausuntopyyntöihin tulevista määräyksistä sekä reagoi muihin viranomaistapahtumiin, kuten muuttuneeseen ilmoitusmenettelyyn ANS Finlandin tapauksessa.

Spirit Of Jämi

Toimikunta järjesti elokuussa Jämillä kaksipäiväisen Spirit Of Jämi -tapahtuman, jossa olivat edustettuna

kaikki lennokkilajit lajiesittelyineen. Tilaisuuden yhteydessä pidettiin paneelikeskustelutilaisuus, jossa olivat paikalla Trafi sekä Ilmailuliitto ja aktiivinen keskustelu keskittyi eritoten määräystilanteeseen ja -tulevaisuuteen muun muassa EASA-säännösten kannalta.

Kansainvälinen toiminta

CIAM-edustajana toimi Jari Valo ja EMFU-edustajana Henry Hagert.

Kilpailutoiminta

Kansainväliset kilpailut:

MM- sekä EM-kilpailuihin osallistuttiin 14 luokassa 39 kilpailijan voimin. Kalle Korpela saavutti MM-kultaa alle 19-vuotiaiden F1A liidokeissa, F2D siimaohjattujen taistelulennokkien Suomen joukkue Timo Forss, Juha Forss sekä Kimmo Valkonen saavuttivat MM-joukkuekultaa sekä Timo Forss henkilökohtaisen MM-hopeamitalin.

Kansalliset kilpailut:

Suomen mestaruuksissa kilpailtiin 14 eri lennokkiluokassa. Suomen Cupin kilpailuissa oli 13 luokkaa. Kokonaiskilpailijamäärä oli selvästi yli 200, joten toimintaa voidaan sanoa aktiiviseksi.

Liidintoimikunta (LIT)

Toimikuntaan kuului vuonna 2018: puheenjohtaja Tuomas Seppänen, varapuheenjohtaja Juho Komulainen sekä jäsenet: Ville Räikkönen, Juha Herrala, Mika Virolainen ja Kimmo Korhonen.

Liidinlajeissa vuosi 2018 oli toiminnantäyteinen. Varjoliidon ja moottoroidun varjoliidon harrastajamäärät olivat edelleen kasvussa. Riippuliidon harrastajien määrä jatkoi hienoista laskua. Uusia liidinlajien Suomen ennätyksiä tehtiin yhteensä huikeat 10 kpl.

Toimikunta päätti asioista, jotka valmisteltiin toimikunnan nimeämässä lajikohtaisissa asiantuntijaryhmissä. Toimikunta kokoontui varsinaisiin kokouksiin neljä kertaa. Kokoukset pidettiin vuoden viimeistä kokousta lukuun ottamatta online-kokouksina.

Syksyllä järjestettiin kaikille lajin harrastajille yhteinen liittäjien syystapaaminen Asikkalassa. Järjestävänä seurana oli Ultra-Team ry.

Turvallisuus

Turvallisuuspuolella puhuttivat varjoliitimille hinauksessa sattuneet useat syväsakkaukset. Toimikunta keräsi tapauksista tietoa, analysoi sakkauksiin johtaneita syitä ja julkaisi päätelmänsä talvikauden alussa.

Edunvalvonta

Liidintoimikunta osallistui liiton edunvalvontatyöhön katselmoimalla ja vastaamalla toimikunnalle esitettyihin lausuntopyyntöihin. Movailijoille haettiin poikkeuslupaa minimilentokorkeuksien alittamiseen.

Kansainväliset asiat

Juha Herrala osallistui CIVL:n kokoukseen alkuvuodesta. Sirissa Karjalahti-Föhr osallistui yhteispohjoismaiseen NHPC kokoukseen joulukuussa. NHPC kokoontui myös PM-kisojen yhteydessä Makedoniassa, jolloin läsnä olivat Tuomas Seppänen ja Juho Komulainen. Ensi vuonna PM-kisat järjestetään Agerissa, Espanjassa.

Kilpailutoiminta ja palkitsemiset

Toimikunta käsitteli kokouksissaan sille esitetyt tukihakemukset ja jakoi käytettävissä olevia määrärahoja FAI 1-kilpailujen osallistumismaksuihin. Edustusurheilijoita osallistui Varjoliidon EM-kisoihin Portugalissa ja World Paramotor Slalom Championshipsiin Egyptissä, jossa Helina Nieminen sijoittui hienosti kolmanneksi naisten sarjassa.

Kaikissa lajeissa (varjoliito, riippuliito, moottoroitu varjoliito) järjestettiin SM-kilpailu. Finnish Open XC-Leaguessa järjestettiin kaksi osakilpailua. Matkalentoliigaan rekisteröityi yhteensä 160 pilottia, joista 140 pilottia ilmoitti yhteensä 2913 lentosuoritusta. Vapaalennon kansainvälisessä liigassa Suomen joukkue oli yli 100:n osallistuvan maan joukossa sijalla 17.

Kiertopalkintojen saajat:

Olavi A. Raution kiertopalkinnon sai Juha Herrala.
Nousukiito kiertopalkinnon sai Juha Lindstedt.

Moottorilentotoimikunta (MT)

Moottorilentotoimikuntaan kuuluivat puheenjohtaja Antti Kääriäinen, varapuheenjohtaja Nils Rostedt ja jäsenet Petri Hiltunen, Jyri Mattila ja Jukka Salokannel.

Vuosi 2018 sisälsi edelleen monia harrastuksen kannalta tärkeitä ja pitkävaikutteisia asioita, joiden hoitoon toimikunta osaltaan vaikutti. Erityisesti painopiste oli kansainvälisessä edunvalvonnassa ja MT on omalta osaltaan vaikuttanut myös yli lajirajojen vaikuttaviin asioihin EASA:ssa ja kansallisessa sääntelyssä (mm. lentokenttäasiat).

Koulutus

DTO konseptia on saatu käyttöön keväällä 2018. DTO asetus omalta osaltaan tulee toivottavasti helpottamaan kerhojen kouluttamista kevyemmän regulaation johdosta, samalla kansallisista luvista on alettu asteittain luopumaan.

Edunvalvonta

Toimikunta osallistui, kuten aiempina vuosina, Ilmailuliiton lausuntojen laadintaan koskien EASA:n ja Trafín sääntelyluonnoksia. Toimikunta on vaikuttanut EASA tasolla muun muassa ultrien painonkorotusasiaan ja jatkossa tässä asiassa tullaan kiinnittämään huomiota kansalliseen sääntelyyn, kun ilmailulakia uudistetaan. MT on ollut myös vaikuttamassa korpikenttien osalta IFR lentotoiminnan mahdollistavan sääntelyn valmistelussa, työ jatkuu edelleen. Nils Rostedt aloitti EASA:n merkittävässä roolissa ohjelmajohtajana (Programme Manager).

Tarkkuus ja rallilento

Kaudelle 2018 päätettiin satsata lajien tulevaisuuden varmistamiseen järjestelykokemusta hankkimalla. Yhtenä syynä tähän päätökseen oli välivuosi tarkkuuslennon MM-kilpailujen osalta eikä rallilennon MM-kilpailuun osallistuttu, koska ei saatu kasaan mielekästä joukkuetta.

Lisäksi tiedossa ollut tuleva FAI GAC kokouksen järjestäminen satoi toimikunnan vähiä resursseja.

Kansallisiin kisoihin / harjoitustapahtumiin koetettiin haalia uusia osallistujia ja ultrakeveiden osalta ANR:ssä tässä onnistuttiinkin kohtuullisesti.

ANR:stä on selkeästi muodostumassa suosittu sisäänheittolaji tarkkuus- ja rallilennon maailmaan.

PM-kilpailuissa kesä–heinäkuun vaihteessa oli joukkueessa mukana kokemusta ja nuoruutta. Nuoruutta edusti Finnilä, sijoitus 8/18. Hiltunen, sijoitus 10/18 ja Viitanen, sijoitus 16/18. Jälleen kerran sorruttiin suunnistuslentojen osalta rutiinin puutteeseen. Finnilä pärjasi hyvin ensikertalaiseksi kansainvälisillä säännöillä lennettäessä. Viitasella yksi rutiininpuutevirhe tuhosi koko kilpailun.

ANR:

Lajin ja sen vaatiman softan kehittäminen jatkuu edelleen pääasiassa Suomen voimin (Armin Zuger).

Kansainvälisiä kisoja ei ollut. Harjoitusreittejä tehtiin paikkakunnille EFMA, EFPO, EFAM, EFNU, EFPK, EFVR. Kaikilla näillä paikkakunnilla on lennetty harjoituslentoja, jotka Zuger on arvostellut etänä. Tarkkuuslennon SM-kisojen yhteydessä lennettiin epävirallinen SM-kisa ja Nummela Fly inin yhteydessä järjestettiin myös ANR demotapahtuma ultrakevyille lentokoneille. Mielenkiinto lajiin on kasvussa. Aika alkaa olla kypsä koordinoitun yhteisen ultra/moottorikone ANR SM-kilpailun järjestämiselle.

FAI GAC kokous 15–18.11.2018

Suomi vastasi tänä vuonna kokouksen järjestelystä. Kokous pidettiin 15.–18.11. Helsingissä Hotelli Presidentissä. Kokouksen järjestäjinä ja samalla myös kokousdelegaatteina toimivat toimikunnasta Zuger ja Hiltunen. FAI:sta kokoukseen osallistui Visa-Matti Leinikki, ja kansainvälisiä osanottajia saapui 45 henkilöä 18 eri maasta. Paikalla oli myös liiton edustajina hallituksen jäsen Peter Tähtinen ja vuoropäivinä MT:n edustajina Kääriäinen ja Mattila. Osallistujat antoivat hyvää palautetta kokouksesta.

Taito- ja purjetaitolento

Toimikunta käsitteli kokouksissaan sille esitetyt kilpailutukihakemukset ja jakoi käytettävissään olevia määrärahoja kilpailujen osallistumismaksuihin ja matkakuluihin. Valmentautumisessa ja kilpailutoiminnassa panostettiin kauden aikana erityisesti moottoritaitolennon Advanced joukkueeseen. Tämä panostus toi tuloksena PM-kisoissa upean kolmoisvoiton ylimmässä luokassa.

Kansainvälinen vaikuttaminen taitolentoon tapahtui Pohjoismaisen Maniac-kokouksen ja kansainvälisen taitolentokomitean (CIVA) kautta. Suomen (CIVA) delegaattina toimi Jyri Mattila ja varadelegaattina Kari Kemppi. Hanna Räihä toimi CIVA:n sihteeristössä.

Kauden aikana järjestettiin useita taitolentoleirejä, joiden avulla lajin turvallisuutta, lajin kehittämistä ja valmentautumista vietiin eteenpäin.

Purjelentotoimikunta (PT)

Purjelentotoimikuntaan vuonna 2018 kuuluivat: Antti Koskiniemi (pj.), Mika Mutru (vpj.), Jukka Helminen, Tapio Kimanen, Kristian Roine, Riikka Marjamaa ja Petri Mikkilä. PT kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa (v. 2017: 11, v. 2016: 10; v. 2015: 10). Toimikunnan jäsenet osallistuivat vuoden aikana FAI:n purjelentokomitean (IGC) ja European Gliding Unionin (EGU) kokouksiin sekä Pohjoismaiseen Purjelentokokoukseen (NGM).

Lajin kehittäminen

Kuluneen vuoden aikana jatkettiin OGN-tukiasemaverkon kehittämistä PT:n tuella, jotta harrastajat ja yleisö voivat seurata purjelentokoneiden lentämää reittiä ja sen etenemistä karttanäytöllä. Myös kilpailujen seuranta on tämän myötä parantunut huomattavasti. Tällä tavoitellaan mielenkiinnon lisäämistä.

Sähkökäyttöiset voimalähteet ovat tulossa purjelentoon. Tämä koskee sekä itselähteviä että kotiinpaluumoottoreita. Kahden eri valmistajan edustajat esittelivät tuotteitaan kevään ja syksyn lajitapahtumissa (Purjelentokerhojen Päivä, Pakkasparlamentti).

Lentoturvallisuus

Toimikunta nimesi jäsenistään Tapio Kimasen vastaamaan turvallisuusasioista toimikunnassa. Lentoturvallisuutta edistettiin kaikissa lajitapahtumissa, useimmiten esitelmien muodossa. Lisäksi Ilmailulehdessä on ollut turvallisuusaiheisia artikkeleita. Edellisen vuoden tapaan yhtään kuolemaan johtanutta purjelento-onnettomuutta ei tapahtunut, mutta koneita vaurioitui.

Vuonna 2016 aloitettua yhteistyötä Trafin kanssa on jatkettu pienryhmässä. Ari Vahtera (Trafi) esitteli maaliskuussa Vantaalla lajitapahtumassa ensimmäisiä uusia purjelennon turvallisuustilastoja, joissa tapahtumatiedot on yhdistetty toimintatietoihin, ja joissa lennot TMG-koneilla on eroteltu. Kun näistä tiedoista saadaan jatkossa kerättyä aikasarjaa, on tästä eteenpäin mahdollista suunnata täsmällisiä toimia turvallisuuden parantamiseksi sinne missä tarvetta koetaan olevan.

Vuoden lopussa valmistui uudistettu vintturihinausohje.

Edunvalvonta ja viranomaistyö

Purjelentotoimikunta osallistui aktiivisesti European Gliding Union EGU toimintaan. Delegaattina toimi Jukka Helminen ja varadelegaattina Antti Koskiniemi, molempien osallistuessa helmikuussa Pariisissa pidettyyn vuosikokoukseen. Mika Mutru toimii edelleen EGU:n hallituksessa järjestön pääsihteerinä. Jukka Helminen valittiin EGU:n toiseksi tilintarkastajaksi edelleen vuodelle 2018.

Vuonna 2017 käynnistynyt EGU ja EASA yhteistyöprojekti (EGU:n työnimellä Part-Gliding) edistyi edelleen hyvin tavoitteina lentotoiminta-, lupakirja- sekä koulutusvaatimusten keventäminen ja uudistaminen osana EASA General Aviation -strategiaa.

- Lentotoimintaa koskeva komission asetus (EU) 2018/1976 purjelentokoneilla harjoitettavaa lentotoimintaa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettiin 14.12.2018 ja sen soveltaminen käytäntöön alkaa 9.7.2019.
- Lupakirja- ja koulutusvaatimukset (Sailplane Flight Crew Licencing, SFCL) olivat vuoden lopussa vielä julkaisematta mutta loppusuoralla. Mika Mutru osallistui kesäkuussa EASAn järjestämään lupakirjasäädöstä koskevaan seminaariin Kölnissä. SFCL:n odotetaan etenevän EU Komission EASA-komiteaan keväällä 2019.
- Organisaatiovaatimukset sisältävä asetus EU No 2018/1119 julkaistiin 13.8.2018. Tämän ilmoituksenvaraisia koulutusorganisaatioita (Declared Training Organisation - DTO) soveltaminen alkaa 9.4.2020.

Toimikunta neuvotteli marraskuussa Trafissa aiheena toimet DTO-koulutusorganisaatiovaatimusten käyttöönotosta Suomessa purjelentokoulutuksen osalta. Tällöin saatiin varmistettua, että 1.1.2019 aloittava Traficom soveltaa maksimisiirtymäaikaa, so. kansallisin vaatimuksin voidaan toimia 8.4.2020 asti eikä ole tarkoitus vaatia purjelentokouluttajilta DTO-systeemejä ennen kuin ollaan siirtymässä SFCL-vaatimusten mukaisen purjelentolupakirjan (tai TMG-mopuun rajoitetun pl-lupakirjan jne. koulutukseen).

Koulutus

Urheiluilmailuopiston järjestämästä purjelennon opettajakoulutuksesta valmistui vain kaksi uutta opettajaa.

Opisto järjesti taitolentokurssin ja kerhot ovat järjestäneet lupakirjakoulutuksen lisäksi pilvi- ja matkalentokursseja.

Kansainvälinen yhteistyö

FAI:n toimintaan on osallistuttu IGC:n kautta. IGC:n suomalaiset delegaatit olivat Kristian Roine ja Antti Koskiniemi. IGC on tärkein purjelennon urheilutoimintaa ohjaava foorumi. Roine ja Koskiniemi osallistuivat IGC:n vuosikokoukseen maaliskuussa Freudenstadtissa, Saksassa.

European Gliding Union (EGU) on EU/EEA-maiden purjeliittojen muodostama etujärjestö, joka keskittyy pääasiassa viranomaissäädöksiä ja ilmatilavaatimuksia koskevaan edunvalvontaan. Suomalaiset EGU-delegaattit olivat Jukka Helminen ja Antti Koskiniemi. Järjestön hallituksen jäsenenä ja pääsihteerinä on toiminut Mika Mutru.

Nordic Gliding Meeting (NGM) on pohjoismaiden yhteistyöfoorumi, jossa etsitään yhteistyömuotoja pohjoismaisten lajiliittojen kesken käytännön asioissa. Norjan Elverumissa pidetyssä vuotuisessa neuvonpidossa käsiteltiin lentoturvallisuustilannetta, kilpailuasioita, EGU/EASA edunvalvontaa ja purjeliharrasteen kehittämistä. Pohjoismaat tekevät myös yhteistyötä EGU:ssa.

Valmennus ja kilpailut

Maajoukkue järjesti vuoden aikana valmennustoimintaa sekä yhteistä kevätharjoittelua. Maajoukkueen päävalmentajana jatkoi Simo Kettunen ja toimintaa järjestettiin Finnish Gliding Team ry:n avulla. Pieni, mutta tehokas, nuorten valmennusryhmä toimi kauden aikana lähitavoitteenaan hyvät suoritukset nuorten PM-kilpailuissa 2018 Räyskälässä. Jatkossa tähtäimenä ovat tulevat nuorten arvokisat.

Kesäkuussa järjestetty Räyskälä Masters keräsi runsaan osallistujamäärän niin kotimaasta kuin ulkomailtakin. Samalla järjestettiin myös kaikkien luokkien SM-kilpailut. Kilpailu vietiin läpi onnistuneesti ja järjestelyt keräsivät runsaasti kiitosta osallistujilta.

Purjelennon MM-kilpailut käytiin Puolassa ja Tsekissä. Ennakkosuosikit pitivät pintansa, mutta myös Suomen joukkue menestyi. Joukkueen paras saavutus oli Tsekin kisoista Antti Lehdon ja Juha Sorrin saavuttama MM-pronssimitali 20 metrin 2-paikkasten luokassa. Puolassa paras sijoitus oli Kristian Roineen 6. ja Harri Hirvolan 7. kovatasoisessa 15 metrin luokassa.

Nuorten PM-kisat järjestettiin Suomessa heinäkuussa. Ainoa edustajamme Mikko Ylihärtilä onnistui väläyttämään osaamistaan ajoittain, mutta jäi lopputuloksissa viidenneksi mitalien matkatessa Tanskaan ja Norjaan.

Naisten vähäisyys kilpailutasolla oli silmiinpistävää. Yhtään naispuolista kilpalentäjää ei nähty SM-tasolla. Myös naisten osallistuminen maajoukkue toimintaan on hiipunut käytännössä nolllaan.

Maaliinlaskun SM-kilpailut järjestettiin onnistuneesti Pudasjärvellä ja mukana oli osallistujia Etelä-Suomea myöten.

Vuoden aikana lennettiin neljä uutta Suomen ennätystä sekä lisäksi loppuvuodesta saatiin ennakoilmoitus vielä yhdestä ulkomailla lennetyistä ennätyksestä odottamaan lajitoimikunnan käsittelyä.

Lajitapahtumat ja kerhot

PT järjesti kerhoaktiiveille tarkoitetun Purjelentokerhojen Päivän 24.3.2018 Suomen Ilmailumuseolla Helsinki-Vantaan lentoaseman alueella. Tapahtumassa luennoitiin muun muassa lentoturvallisuudesta, ilmatilasta ja Part-Gliding hankkeen etenemisestä. Tapahtumassa muun muassa kannustettiin kerhoja lajin markkinointiin ja opastettiin viestintäasioissa. Tapahtuman ulkomaisena vieraana oli Liettuasta LAK-purjekoneita valmistavan Sportine Aviacija -tehtaan johtaja Vytautas Maciulis. Päivä onnistui jo neljännen kerran peräkkäin hyvin ja se on tarkoitus järjestää vuosittain.

Lajin tärkein vuosittainen markkinointitapahtuma on purjelentopäivä, joka on sama päivä kaikissa pohjoismaissa. Toimikunta tukee kerhoja paikallisten tapahtumien järjestämisessä tuottamalla materiaalia, kouluttamalla ja innostamalla. Liiton toimisto on tukenut somekampanjalla. Tapahtuma on vakiinnuttanut asemaansa. Huolimatta myöhäisestä ajankohdasta (25.8.) tapahtuma onnistui monilla paikkakunnilla hyvin. Lukuja toiminnasta:

	2015	2016	2017	2018
Osallistuvia kerhoja	14	17	16	14
Yleisöä	n. 2 000	yli 1 500	n. 875	n. 2 800
Esittelylentoja	n. 200	226	187	196

Perinteinen lajitapahtuma Pakkasparlamentti järjestettiin 13.–14.10.2018 Suomen Ilmailumuseolla Vantaalla. Tapahtuman järjesti Finnish Gliding Team ry. Tapahtuman ulkomaisena vieraana oli Schempp-Hirth –purjelentokonetehtästä edustanut Tilo Holighaus.

PT:n tarjoamia jäsenpalveluja olivat entiseen tapaan purjelentäjien sähköinen keskustelufoorumi eli Pulinajakso sekä purjelentäjille suunnattu RASP termiikkiennuste. Purjelentotoimikunta käytti ”Pulinajaksoa” sähköisenä tiedotuskanavanaan.

Ympäristöasiat

Liiton sivuilla oleva ympäristöpalautelomake toimi palveluna varsinkin niille lentopaikoille, joilla ei ole omaa palautejärjestelmää. Liitolla oli tarkoitus kerätä palautetta muun muassa tutkiakseen lentokenttien, lentopaikkojen ja toiminnan vaikutuksia ympäristöön sekä auttaakseen lentopaikkoja ympäristöpalautteiden vastaanottamisessa ja hallitsemisessa. Toimintavuoden aikana ei kuitenkaan tullut yhtään palautetta.

Ilmailuliiton ympäristöpolitiikka toimi ohjenuorana ympäristötyön tekemiselle: 1) ekologisesti kestävä harrasteilmailukulttuurin edistäminen, 2) harrasteilmailun toimintaedellytysten turvaaminen, 3) ilmailun haitallisten ympäristövaikutusten vähentäminen ja 4) ympäristötietoisuuden lisääminen.

Liiton nettisivuilla oleva ympäristösivusto toimi kerhoille ja jäsenille harrasteilmailun ympäristötiedon lähteenä.

Ympäristöohjelman katsottiin loppuvuonna vanhentuneen ja se otettiin pois liiton verkkosivuilta. Alkuvuoden 2019 aikana laaditaan uusi ympäristöohjelma.

Liiton useita toimintoja on sähköistetty. Jäsenkortit, liidin- ja laskuvarjourheilijoiden harrastuslisenssit ja kelpoisuudet sekä kansainväliset kilpailulisenssit toimitetaan jäsenille nykyään sähköisesti. Toimintakauden aikana valmisteltiin myös kilpailijoiden urheilijasopimuksien tekemistä vuodesta 2019 alkaen kokonaan sähköisesti.

Liiton lajipäällikkö oli mukana Olympiakomitean ja Sitran koordinoimassa urheilun ympäristövastuuverkostossa. Liitosta osallistuttiin ”Urheilutapahtumat – muutakin kuin tuloksia” -tilaisuuteen syyskuussa. Siellä oli esillä muun muassa Lahden MM 2017 kisat esimerkkinä siitä, miten yhteiskuntavastuuta toteutetaan isossa urheilutapahtumassa.

Lahden MM 2017 kisojen hallintojohtaja esitteli yhteiskuntavastuuta kilpailuissa myös liiton työntekijöille ja luottamushenkilöille Avainhenkilöpäivillä.

Liitto päivitti SM-kilpailuiden kisajärjestäjän sopimukseen, että kilpailua järjestäessä on otettava huomioon liiton ympäristöpolitiikka. Syynä on mainittu, että ympäristöpolitiikka velvoittaa liiton kaikkea toimintaa. Samassa on mainittu lajikohtaista ympäristötietoa löytyvän liiton julkaisemasta harrasteilmailun ympäristökatselmuksesta. Kisajärjestäjiä on sopimuksessa opastettu, että ympäristökysymysten käytännössä huomioiminen tarkoittaa muun muassa omaehtoista melun, tieliikenteen ja tarpeettoman energiankulutuksen vähentämistä. Kilpailujärjestäjät sitoutuvat sopimukseen allekirjoituksellaan.

Nuorisotoiminta

Nuorille ja aloitteleville lennokkiharrastajille soveltuvassa Suomen Cup -kilpailujärjestelmässä oli 18 eri kilpailuluokkaa. Liitto palkitsi Suomen Cupin parhaat järjestämässään lennokkilajin palkintojenjakogaalassa Suomen Ilmailumuseolla marraskuussa.

Liiton Tukisäätiön avustuksien hakukriteereissä oli vuonna 2018 painotus projekteissa, jotka edistävät nuorison ilmailuharrastusta.

Liitto julkaisi jäsenkirjeessään lokakuussa nuorisokampanjan, ”Anna unelmille siivet – mahdollista nuoren ilmailuharrastus”. Kampanjassa kerätään varoja, joilla voi tukea Ilmailuliiton jäsenkerhojen toimintaa ja kerhojen koulutuksiin osallistuvia nuoria. Kerätyt varat käytetään nuorten ilmailuharrastuksen edistämiseen koulutus-, harjoittelu-, kilpailu- ja hankintatukina ilmailulaitteet ja -välineet mukaan lukien. Kampanja jatkuu 2019 loppuun. Kampanjasta oli myös marraskuun jäsenkirjeessä ja sillä on oma verkkosivunsa. Kampanjaa markkinoitiin laajasti sosiaalisessa mediassa. Kampanjan mainos on kansikuvana liiton Facebookisivulla.

Ilmailuliitto järjesti ilmailuaiheisen piirustuskilpailun nuorille kolmessa ikäluokassa: 6–9- ja 10–13- sekä 14–17-vuotiaat.

Nuorisolle suunnattuja Model Expo messuja, joille liitto on useana vuonna osallistunut, ei järjestetty enää vuonna 2018. Korvaavaksi messuiksi, hieman eri näytteilleasettajilla, on tullut Hupicon messut, jotka järjestetään samaan aikaan lapsimessujen kanssa Messukeskuksessa. Liitto valmistautui messuille osallistumiseen, mutta ei valitettavasti saanut esittelijöitä osastolleen ja ei näin ollen osallistunut omalla osastollaan messuille.

Suomen Urheiluilmailuopisto jatkoi nuorille suunnattua lennokkiprojektia toimintavuoden aikana. Aktiiviset, aiemmin koulutetut, opettajat tilasivat loput jäljellä olevat noin 350 lennokkisarjaa lasten rakennettavaksi. Materiaali sisälsi lennokkien rakennussarjoja sekä käsityö- ja tiedeopetusta tukevaa opettajien materiaalia. Lennokkien siivissä oli Ilmailuliiton logo sekä nimi. Tämä omalta osaltaan teki liittoa tutuksi lapsille. Lennokkien rakentaminen oli suunnattu 8–12-vuotiaille.

Yhdenvertaisuus

Tärkeä työ yhdenvertaisuuden edistämiseksi Ilmailuliitossa jatkui. Ilmailuliiton 28.11.2015 hyväksytyn strategian ”SIL 2020” toiminta- ja kehittämissuunnitelmassa on mainittu, että suunnitelmassa huomioidaan muun keskeisen sisällön ohella erityisesti turvallisuus ja ympäristö, tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja antidopingtyö.

Liitto päivitti yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaansa joulukuussa 2018. Pääpainona oli kohottaa jäsenistön tietotasoa siitä, mitä on häirintä, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ja mitä ne kerhotasolla voi tarkoittaa.

Liitolla on yhdenvertaisuussivusto omalla verkkosivustollaan. Siellä on selvitetty, mitä on yhdenvertaisuus, mitä yhdenvertaisuudella tarkoitetaan, miksi yhdenvertaisuustyötä tehdään, mikä on nykytilanne harrasteilmailussa ja mitä tavoitellaan. Sivulla on myös linkkejä kerhojen oman yhdenvertaisuustyön suunnitteluun.

Liitto otti helmikuussa osaa valtakunnallinen rasismiin vastainen viikko -kampanjaan. Kampanjassa edistettiin yhdenvertaisuutta ja korostettiin yksittäisen ihmisen vastuuta toimia oikein rasisisessa tilanteessa. Liitto tiedotti kampanjasta Facebook-sivullaan.

Ilmailuliitto käyttää Olympiakomitean Lupa välittää, lupa puuttua -opasta toimintaohjeenaan häirintätapausten käsittelyyn. Toimintavuoden aikana tietoon ei tullut yhtään tapausta. Liiton jäsenkirjeessä 6/2018 oli tietoa oppaasta ja muistutus, että ennen kuin voi tietää esiintyykö häirintää, on tunnistettava, mikä on häirintää ja mikä ei. Liiton nettisivustolle lisättiin kauden aikana sivu, joka käsittelee häirintää ja linkki "Lupa välittää, lupa puuttua" -oppaaseen.

Liiton yhdenvertaisuussivustolle lisättiin tietoa Väestöliiton ja urheilun yhteishankkeesta "Et ole yksin". Et ole yksin -palvelusta tiedotettiin jäsenille jäsenkirjeessä 5/2018. Jäsenille kerrottiin muun muassa yleistestä tavoitteesta vähentää ja ennaltaehkäistä epäasiallista käytöstä ja häirintää urheilussa – myös ilmailussa. Hankkeella pyritään takaamaan, että jokainen voi harrastaa urheilua turvassa. Maksuton palvelu tarjoaa puhelimesta ja chatissa tukea, apua ja neuvontaa kaikille urheilua harrastaville. Et ole yksin hankkeesta tehtiin uutinen huhtikuun lopulla liiton uutissivustolle ja se julkaistiin myös Facebookissa.

Jäsenkirjeessä 9/2018 yhdenvertaisuudesta kerrottiin otsikolla, "Liitolle yhdenvertaisuus on tärkeää". Jäsenkirjeessä painotettiin, että on kaikkien etu, kun harrastajat tuntevat olevansa tervetulleita ilmailuyhteisöön iästä, sukupuolesta, etnisestä taustasta, maailmankatsomuksesta tai fyysisistä ominaisuuksista riippumatta. Liitto esitti myös kerhoille toiveen, että ilmailulajien pariin tuleva kokee tullessaan mukaan valveutuneeseen porukkaan, jolla on oikeat arvot ja asenteet sekä hyvä suhtautuminen yhdenvertaisuusasioihin.

Jäsenkirjeessä 10/2018 julkaistiin Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunnan kysely urheilun parissa havaitusta ja koetusta kiusaamisesta ja syrjinnästä. Tutkimushankkeessa toivottiin (kilpa)urheilijoiden, harrasteliikkujien, valmentajien ja ohjaajien vastaavan nimettömänä kyselyyn, joka antaa hankkeelle tietoa kuluvan vuoden aikana itse koetusta tai liikuntaympäristössä havaitusta kiusaamisesta ja muusta syrjinnästä sekä syrjinnän koetuista seurauksista. Kyselyn linkki julkaistiin myös Facebookissa ja liiton verkkosivuilla.

Liitto vastasi Olympiakomitean tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien arvioitukyselyyn. Tuloksia ei toimintakauden aikana vielä saatu liittoon.

Liiton isoin vähemmistöryhmä on naiset, joiden määrä laski toimintakauden aikana suhteessa kokonaisjäsenmäärään marginaalisesti 7,68 prosentista 7,56 prosenttiin eli 0,12 prosenttia, kun koko liiton jäsenmäärä laski (joulukuu 2017–joulukuu 2018) noin 4,8 prosenttia.

Liiton 2017 tekemää yhdenvertaisuus ja tasa-arvokyselyn tuloksia käytiin läpi toimintavuoden aikana eri tilaisuuksissa. Kyselyssä on kuvattu, mitä on yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä esitetty 14 kysymystä. Tästä

kyselystä keskusteltiin kaikille laskuvarjohyppääjille suunnatussa tapahtumassa helmikuussa, liiton luottamushenkilöiden seminaarissa lokakuussa, hyppykerhojen puheenjohtajien ja kouluttajien tapahtumassa marraskuussa ja liittäjien lajitapahtumassa marraskuussa.

Liitto ei löytänyt toimintakauden aikana keinoja lisätä liikuntarajoitteisten henkilöiden harrastusmahdollisuuksia. Muutamassa lajissa tämä olisi teoriassa mahdollista. Liikuntarajoitteiselle voidaan tarjota ilmailuelämyksiä, mutta sitä ei katsota liitossa varsinaiseksi harrastamiseksi. Heidät voidaan ottaa mukaan esimerkiksi lentämään, liitämään tai hyppäämään. Kouluttaminen kuitenkin vaatii monessa lajissa kalliiden välineiden hankkimista ja niiden hyväksyttämistä ilmailuviranomaisilla. Lisäksi esteeksi voi tulla lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset, jotka ovat kansainvälisen ilmailuviranomaisen EASA:n (European Safety Agency) asettamia ja ne sitovat Euroopan jäsenvaltioita.

Huippu-urheilu

Suomesta otettiin osaa 17 eri kansainväliseen arvokilpailuun (MM ja EM) 62 kilpailijan voimin.

Timo Forss saavutti MM-hopeaa siimaohjattujen taistelulennokkien kilpailuista Ranskasta. Samasta kilpailusta tuli myös joukkuekultaa. Jussi Forss jäi täpärästi neljänneksi ja kultajoukkueen kolmas kisaaja Kimmo Valkonen oli 16. Kilpailut olivat heinäkuussa

Kalle Korpela voitti MM-kultaa vapaastilentävien junioriluokassa. Kilpailut olivat Pazardikissa Bulgariassa elokuussa.

Lassi Nurila oli toinen radio-ohjattujen taitolennokkien EM-kilpailuissa F3A-luokassa. Kilpailut olivat heinäkuussa paikkana Grandrieu Belgia. Lassi voitti myös luokan Maailman Cupin kokonaiskilpailun.

Antti Lehto ja Juha Sorri olivat kolmansia purjelennon MM-kilpailuissa heinä–elokuussa Hosinissa Tsekin tasavallassa. Pronssimitalistit kilpailivat 2-paikkaisten 20m-luokassa.

Muita hyviä purjelentosaavutuksia oli Kristian Roineen 6. sija ja Harri Hirvolan 7. sija 15m-luokan kilpailuista heinäkuussa Ostrow Wielkopolskista Puolasta.

Helina Nieminen saavutti 3. sijan naisten sarjassa moottoroidun varjoliidon, slalomin, MM-kilpailuissa Egyptissä marraskuussa.

Laskuvarjolakissa kupukuviojoukkue Ilmasirkus (Simo Leminen, Teemu Hietakari ja Jani Lyttinen) oli kuudes MM-kilpailuissa omalla Suomen ennätystuloksellaan. Kilpailut olivat Australiassa, Queenslandissä lokakuussa.

Kausi 2018 oli urheilullisesti menestys. Useimmiten arvokilpailuista on saavutettu vuoden aikana 1-2 mitalia. Kaudella 2018 saatiin yhteensä 10 arvokisamitalia: 2 x MM-kulta (yksilö ja joukkue) 1 x MM-hopea, 3 x MM-pronssi (yksilö ja joukkue), 1 x EM-hopea, 1 x MC kokonaisvoitto.

Laskuvarjolaajissa tehtiin 13 Suomen ennätystä, yksi maailmanennätys ja yksi Euroopan ennätys (ei ole vielä FAI:ssa virallistettu). Varjoliitolaajissa tehtiin 12 Suomen ennätystä ja yksi maailmanennätys. Lennokkilajissa tehtiin 2 Suomen ennätystä ja purjelennossa 4 Suomen ennätystä.

Liitto teetti edustusasut kaikille niille kansainvälisiin arvokilpailuihin lähteville kisaajille, joilta se puuttui. Maajoukkueetasolla on jonkin verran kiertoa, mutta suurin osa kilpailijoista oli tuttuja aiemmilta vuosilta.

Liitto järjesti Urheilijaseminaarin 10.3. Vierumäellä. Seminaariin otti osaa 36 urheilijaa.

Aiheita olivat antidoping, ravitsemus osana suorituskykyä, psyykinen valmentautuminen: psyykkiset taidot sekä psyykkisen valmentautumisen keinot ja kilpailijoiden asiat liitossa.

Toimintavuoden loppupuolella aloitettiin liiton valmentajakoulutus Suomen Urheiluilmailuopiston kanssa.

Urheilijasopimukset tehtiin kaikkien arvokilpailuihin osallistuvien kilpailijoiden ja joukkueessa olevien tukihenkilöiden kanssa. Sopimuksissa on antidopingpykälää.

Valmentajien kouluttamisen vetovastuu on liiton koulutusorganisaatiolla Suomen Urheiluilmailuopistolla. Toimintakauden aikana luotiin pohja Vierumäen urheiluoipiston kanssa, osin etäopiskelupohjaisen, valmentajakoulutuksen 1. tason valmentajien kouluttamiselle.

Liiton valmennuspäällikkö otti osaa Vierumäen valmennustilaisuuteen, joka oli suunnattu ilmailuvalmentajille. Koulutuksen teemana oli urheilijakeskeinen valmentaminen. Tilaisuuteen osallistui yhteensä neljä henkilöä.

Ilmailuliiton antidopingohjelmasta tiedotettiin kisaajille ja jäsenille. Ohjelman pääpaino on ennaltaehkäisevissä toimenpiteissä, kuten tiedottamisessa, jota liitto hoiti jäsenkirjeiden, verkkosivujen ja jäsenlehden kautta. Toimintavuonna ei tullut esiin dopingrikkomuksia.

Liitto päivitti antidopingohjelmaansa loppuvuodesta.

Liitto osallistui antidopingohjelmien itsearviointiin ja ylsi kolmeportaisessa arvioinnissa korkeimmalle tasolle, huipputasolle. Arvioinnin tekivät SUEK:n eri toimialojen asiantuntijat. Kyselyn myötä selvisi muutamia puutteita, jotka korjattiin toimintavuoden aikana. Esimerkiksi liiton verkkosivuille lisättiin omana alasu erivapausaisoista. Sivulla on nyt muun muassa selkeät ohjeet, miten hakea erivapautta kansallisissa ja kansainvälisissä kilpailuissa.

Arvokisatulokset

Kansainväliset kilpailut

MOOTTORILENTO

MM-kilpailut, moottoritaitolento Plpolesti, Romania 15.–25.8.2018 (56 kilpailijaa)

13. Sami Kontio

LASKUVARJO

MM-kilpailut, Queensland, Australia 6.10–13.10.2018

CF 2way sekvenssi (16 joukkuetta) 6. Ilmasirkus (Simo Leminen, Teemu Hietakari, video Jani Lyttinen)

VFS (8 joukkuetta) 8. Wait for it (Jenni Mansner, Juha-Matti Sironen, Viivi Naakka, Jussi Heinonen, video Ahti Mansner)

MM-kilpailut, Wingsuit Prostejov, Tsekin tasavalta 26.–31.8.2018

Performance (63 kilpailijaa) 32. Marko Mäkelä

Acro (5 maata) 4. (Sami Sucksdorff, Pilvi Juvonen, video Marko Väyrynen)

EM-kilpailut. Tunnelilentämisen, Voss, Norja 11.–14.4.2018 (10 kilpailijaa)

7. Heidi Lindewall

MM-kilpailut. Tarkkuushyppy, Erden, Montana Bulgaria 24.–31.8.2018 (173 kilpailijaa)

125. Timo Toivonen, 144. Risto Käyhkö, 147. Jaakko Lautamäki, 131. Anssi Horppu, 173. Matti Heino
Suomi 28 (29 maata)

MM-kilpailut. Canopy Piloting. Wroclaw, Szymanow, Puola 3.–7.7.2018 (85 kilpailijaa)

Nopeus 39. Marek Skowron, 76. Juho Mäntylä, 77. Klas Ramsay

Matka 33. Juho Mäntylä, 40. Marek Skowron, 50. Klas Ramsay

Tarkkuus 50. Klas Ramsay, 72. Juho Mäntylä, 80. Marek Skowron

Yhdistetty 65. Marek Skowron, 70. Klas Ramsay, 74. Juho Mäntylä,
Suomi 28. (29 maata)

LENNOKIT

MM-kilpailut. Vapaastilentävät lennokit, juniorit. Pazardzik, Bulgaria 6.–10.8.2018 (46 kilpailijaa)

1. Kalle Korpela 43 Nikolas Autio 27 Konsta Hartikainen, Suomi 10. (16 maata)

MM-kilpailut. Siimaohjatut taistelulennokit, Landres, Ranska 14.–19.7.2018 (84 kilpailijaa)

2. Timo Forss, 4. Jussi Forss, 16. Kimmo Valkonen, Suomi 1. (29 maata)

EM-kilpailut. Radio-ohjatut taitolennokit, Grandrieu, Belgia 19.–28.7.2018 (64 kilpailijaa)

2. Lassi Nurila, Suomi 20. (23 maata)

EM-kilpailut. Vapaastilentävät lennokit, Szentes, Unkari 7.–23.7.2018

Vapaastilentävät liidokit F1A (76 kilpailijaa)

46. Janne Savolainen 51. Vesa Varuskivi, 75 Tapio Hanhilahti, Suomi 23. (25 maata)

Vapaastilentävät kumimoottorilennokit, F1B (75 kilpailijaa)

14. Matti Lihtamo, 37. Juhani Isotalo 42. Yrjö Waltonen, Suomi 7. (26 maata)

Vapaastilentävät polttomoottorilennokit, F1C (44 kilpailijaa)

23. Kaarle Kuukka, Suomi 16. (20 maata)

MM-kilpailut. Radio-ohjatut sähköliidokit F3F, Kap Arkona, Saksa 7.–10.10.2018 (63 kilpailijaa)

38. Tauno Knuuttila, 44. Marko Alho, 46. Mikko Råman. Suomi 14. (21 maasta)

EM-kilpailut. Radio-ohjatut sähköliidokit F5J. Dupnitsa, Bulgaria 19.–25.8.2018 (65 kilpailijaa)

27. Aaro Malila 49. Jyrki Ahvenainen, 53. Timo Jalasterä, Suomi 13. (25 maasta)

DRONERACING

MM-kilpailut. F3U, Shenzhen, Kiina 1.–14.11.2018 (128 kilpailijaa)

27. Antti Haimilahti 74. Jani Kankare 76. Nikolas Widell, Suomi 19. (34 maata)

PURJELENTO

MM-kilpailut, Hosin, Tsekin tasavalta 28.7.–11.8.2018

18m 23. Martti Sucksdorff 32. Hannu Halonen (45 kilpailijaa)

20m 3. Antti Lehto/Juha Sorri (18 kilpailijaa)

MM-kilpailut. Ostrow Wielkopolski, Puola 8.–21.7.2018

Standard 28. Juha Sorri 36. Petri Sucksdorff (47 osallistujaa)

Club 30. Antti Koskiniemi 42. Juha Vainikka (48 osallistujaa)

15m 6. Kristian Roine 7. Harri Hirvola (37 osallistujaa)
Suomi 15. (24 maata)

LIIDINLAJIT

EM-kilpailut varjoliito, Montalegre, Portugali 16.–27.7.2018 (150 kilpailijaa)

71. Juho Komulainen 41. Ari Sahlström 112. Sami Pitkäkoski 146. Kimmo Korhonen 117. Eemeli Aittokallio 108. Kalle Ojamo, Suomi 16. (28 maata)

MM-kilpailut moottoroitu varjoliito Slamon, Egypti 29.10.–5.11.2018 (36 kilpailijaa)

26. Helina Nieminen 34. Antti Tuutti 30. Kalmer Kampus, Suomi 7. (13 maata)

NAISET

3. Helina Nieminen (5 kilpailijaa) Suomi 7. (13 maata)

Kansalliset kilpailut

LASKUVARJOURHEILU

30.7.–5.8.2018 Utti

FS 4way Open (3 joukkuetta)

1. Pro-Team (Kimmo Pohjola, Kalle Pohjola, Eija Suvala, Emilia Sormunen, video Petri Mastola)
2. Tempo (Otto Virkki, Antti Heinola, Saara Laakko, Jorma Löfgren, video Jussi Määttä, varalla Harry Latvala)
3. Se kolmas flätsijoukkue (Satu Ahola, Ari Hanttu, Vilma-Lotta Hirvensalo, Jukka Savilaakso, video Jussi Määttä, varalla Lassi Mäkynen)

Freestyle (3 joukkuetta)

1. BlueBerry (Hanna Halonen, Petri Lyden)
2. Karsinan paras v.1.1 (Sanna-Paula Pehkonen, Parttu-Matti Wärtö)
3. Tulisiko Teivainen Manifestiin (Tuomo Pihlainen, Lassi Mäkynen)

Wingsuit Performance (4 kilpailijaa)

1. Marko Mäkelä	2. Valev Ruhno	3. Jussi Lahenius

Tarkkuushyppy

8.–10.6.2018 Rijeka, Croatia (6 kilpailijaa)

1. Timo Toivonen	2. Reijo Hirvonen	3. Jaakko Lautamäki

Canopy Piloting

30.7.–5.8.2018 Vesivehmaa (9 kilpailijaa)

Overall	1. Juho Mäntylä	2. Klas Ramsay	3. Jukka Ruha
Nopeus	1. Juho Mäntylä	2. Jukka Ruha	3. Klas Ramsay
Matka	1. Juho Mäntylä	2. Klas Ramsay	3. Ville Korhonen
Tarkkuus	1. Juho Mäntylä	2. Klas Ramsay	3. Janne Saikko

CF (kupukuviohyppy) 2-way sekvenssi (3 joukkuetta)

27.–28.7.2018 Vesivehmaa

1. Ilmasirkus (Teemu Hietakari, Simo Leminen, Jani Lyttinen)
2. Puolikas timantti (Pasi Pirttikoski, Jari Lehti, Heikki Kammonen)
3. Hiomaton timantti (Matti Pirttikoski, Lauri Rantaniemi, Marko Paukkunen, Heidi Palojärvi varalla)

Tunnelilentäminen

11.2.2018 Pyhtää

FS 4-way, Open (3 joukkuetta)

1. Pro-Team (Kimmo Pohjola, Kalle Pohjola, Eija Suvala, Emilia Sormunen, varalla Jorma Löfgren)
2. Telakka (Riku Peltola, Tapio Vaherkylä, Lauri Halme, Tero Pärnänen)
3. Blackjack (Matthew Iles, Mika Rautiainen, Oscar Salonaho, Vesa Vuorenkoski)

FS 4-way, Intermediate (3 joukkuetta)

1. Flailing Sirkus (Eero Riikonen, Jouni Laakso, Mauri Hartikainen, Jukka Kujala)
2. 4K (Heikki Kervinen, Leena Kajamäki, Ari Kousa, Pauli Hattunen)
3. EFOU (Timo Kokkonen, Kaisa Lumiaho, Mika Kastell, Jukka Savilaakso, varalla Tuomas Kerola)

LENNOKKIURHEILU

SM-kilpailut

F1AJ Vapaastilentävät liidokit, juniorit (4 kilpailijaa)

1. Nikolas Autio	2. Konsta Hartikainen	3. Kalle Korpela

F1A Vapaastilentävät liidokit (30 kilpailijaa)

1. Jari Valo	2. Vesa Varuskivi	3. Olli-Matti Karhunen

F1B Vapaastilentävät kumimoottorilennokit (8 kilpailijaa)

1. Ari Kutvonen	2. Juhani Isotalo	3. Matti Lihtamo

F1C Vapaastilentävät polttomoottorilennokit (4 kilpailijaa)

1. Timo Niiranen	2. Kaarle Kuukka	3. Valtteri Niiranen

F2A Siimaohjatut nopeuslennokit

1. Jari Valo	2. Jukka Vahvaselkä

F2B Siimaohjatut taitolennokit (6 kilpailijaa)

1. Tuomas Juutinen	2. Elias Mayer	3. Kai Karma

F2D Siimaohjatut taistelulennokit (7kilpailijaa)

1. Jussi Forss	2. Jari Valo	3. Kim Henriksson

F3A Radio-ohjatut taitolennokit (3 kilpailijaa)

1. Lassi Nurila	2. Kimmo Kaukoranta	3. Jani Loikkanen

F3B Radio-ohjatut liidokit (12 kilpailijaa)

1. Tauno Knuutila	2. Tapio Hanhilammi	3. Janne Laurén

F3C Radio-ohjatut helikopterit (3 kilpailijaa)

1. Tauno Knuutila	2. Anssi Kärnä	3. Ville Vaalte

F3J Radio-ohjatut termiikkiliidokit (6 kilpailijaa)

1. Tuomo Kokkonen	2. Aaro Malila	3. Jonas Stjernberg

F3K Radio-ohjatut heittoliidokit (12 kilpailijaa)

1. Janne Savolainen	2. Janne Laurén	3. Tauno Knuutila

F3P-FAI radio-ohjatut sisätaitolennokit (5 kilpailijaa)

1. Janne Lappi	2. Iiro Lehto	3. Kimmo kaukoranta

F5J Radio-ohjatut sähköliidokit (17 kilpailijaa)

1. Tuomo Kokkonen   2. Jyrki Ahvenainen   3. Jarmo Villstedt

Suomen Cup

F1A-15 Vapaastilentävät liidokit juniorit (5 kilpailijaa)

1. Siiri Savolainen   2. Lauri Laakkonen   3. Tuomas Hartikainen

F1H Vapaastilentävät pikkulennokit (6 kilpailijaa)

1. Matti Pyykkö   2. Markku Kiiskinen   3. Tapio Linkosalo

F1Q Vapaastilentävät sähkömoottorilennokit (6 kilpailijaa)

1. Ossi Kilpeläinen   2. Matti Soininen   3. Jukka Juslin

F1D Vapaastilentävät sisälennokit (4 kilpailijaa)

1. Tapio Linkosalo   2. Simo-Pekka Reponen   3. Markku Kiiskinen

F1M Vapaastilentävät sisälennokit (11 kilpailijaa)

1. Tapio Linkosalo   2. Simo-Pekka Reponen   3. Jani Loikkanen

F1M Vapaastilentävät sisälennokit juniorit (3 kilpailijaa)

1. Eemeli Ruoranen   2. Robert Pajulehto   3. Jesse Havu

P30 Vapaastilentävät pienet kumimoottorilennokit (5 kilpailijaa)

1. Tapio Linkosalo   2. Petri Kuikka   3. Simo-Pekka Reponen

Vapaastilentävät sisälennokit "peruslennokit" (13 kilpailijaa)

1. Markku Kiiskinen   2. Esa Anttila   3. Tapio Linkosalo

Vapaastilentävät sisälennokit juniorit "peruslennokit" (4 kilpailijaa)

1. Robert Pajulehto   2. Eemeli Ruoranen   3. Lauri Wahlström

2mRC liidokit (9 kilpailijaa)

1. Jukka Lankinen   2. Seppo Paltamo   3. Ari Syrjä

F3A Nordic Radio-ohjatut taitolennokit (6 kilpailijaa)

1. Erkkö Saviaro   2. Risto Hölttä   3. Iiro Nikkilä

F3A Sport Radio-ohjatut taitolennokit (6 kilpailijaa)

1. Kari Kumpulainen   2. Juho Ahola   3. Maunu Kuosa

F4C Radio-ohjatut mallilennokit FAI-luokka (6 kilpailijaa)

1. Ilkka Klemetti   2. Jukka Pikkusaari   3. Kari Oksanen

Kansanscale Radio-ohjatut mallilennokit (7 kilpailijaa)

1. Matti Taskinen   2. Reima Salmivaara   3. Tomi Kohtanen

Flying Only Radio-ohjatut mallilennokit (3 kilpailijaa)

1. Pasi Kuivila   2. Leevi Tuominen   3. Mikko Sillanterä

IMAC Sportsman Radio-ohjatut mallilennokit (5 kilpailijaa)

1. Kimmo Kaukoranta   2. Ville Salmi   3. Ville Tyyster

F5J Nordic Radio-ohjatut sähköliidokit (3 kilpailijaa)

1. Jukka Lankinen   2. Tauno Parkkinen   3. Jarmo Villstedt

F3U Droneracing

1. Kasper Söderlund   2. Aleksi Rastas   3. Nikolas Widell

LIIDINLAJIT**Varjoliito****26.8–1.9. Krushevo, Macedonia****Varjoliito avoin (31 kilpailijaa)**

1. Jouni Makkonen   2. Sami Pitkääkoski   3. Ari Sahlström

Varjoliito Sport (17 kilpailijaa)

1. Antti Tuutti   2. Tero Tikkanen   3. Mika Puosi

Varjoliito naiset (4 kilpailijaa)

1. Anna-Reeta Eksymä   2. Sirissa Karjalahti-Föhr   3. Helina Nieminen

Riippuliito**9.–16.6.2018 Rautavaara (10 kilpailijaa)**

1. Pasi Hynynen   2. Tino Jokinen   3. Matti Eerola

Moottoroitu varjoliito**17.–19.3.2017 Merikarvia****MOVA PF1 jaloilta (5 kilpailijaa)**

1. Timo Lauttamus   2. Kalle Ojamo   3. Kalmer Kampus

Naiset

1. Katariina Kastarinen

MOVA PL1 trike (4 kilpailijaa)

1. Urpo Minkkinen   2. Timo Smolander   3. Jekki Kettu

MOVA joukkue (3 joukkuetta)

1. Urpo Minkkinen, Kalle Ojamo PVL
2. Katariina ja Matti Kastarinen, Savon liitäjät
3. Timo Smolander, Mika Virolainen, VSML

MOOTTORILENTO

Taitolento

19.–22.7.2018 Kauhava

Purjetaitolento Advanced (2 kilpailijaa)

1. Jukka Pelto-Aho 2. Janne Nyysönen

Purjetaitolento Intermediate (4 kilpailijaa)

1. Markus Kärki 2. Mika Laajalahti 3. Ville Tyyster

Purjetaitolento Sportsman (4 kilpailijaa)

1. Petri Mikkilä 2. Toivo Huovinen 3. Tapio Pitkänen

Moottoritaitolento Advanced (5 kilpailijaa)

1. Mikko Jägerholm 2. Risto Kallinen 3. Harri Kanto

Moottoritaitolento Intermediate (4 kilpailijaa)

1. Petri Lipponen 2. Matti Henriksson 3. Toivo Huovinen

Moottoritaitolento Sportman (2 kilpailijaa)

1. Sten Stockmann 2. Ari-Jukka Luomanranta

Tarkkuus- ja rallilento

5.–8.8.2018 Varkauden lentoasema

Tarkkuuslento (9 kilpailijaa)

1. Ilmavoimat, 2. KARLSTO, 3. Mauri Hälinen

Rallilento (9 joukkuetta)

1. (KARSLTO)
2. Mauri Hälinen, Päivi Kaija (KaLe)
3. (Ilmavoimat)

ULTRAKEVYTLENTO

9.6.2018 Nummela (3 joukkuetta)

1. Sipiläinen/Kesävuori HLK 2. Patja/Viitanen MILK 3. Kallio/Kaleva FSIY

PURJELENTO

Maaliinlasku

1.9.2018 Pudasjärvi (15 kilpailijaa)

1. Kari Lappalainen 2. Antti Taimioja 3. Kimmo Tihula

Joukkuekilpailu (5 joukkuetta)

1. Antti Taimioja, Pekka Hänninen, Kimmo Tihula KILY
2. Riku Rissanen, Kari Hammarén, Mika Mutru RAC2
3. Ville Runtti, Mauri Mankinen, Matti Keränen KMR

9.–16.6.2018 Räyskälä

Kerholuokka (9 kilpailijaa)

1. Kimmo Pulkki

2. Juha Vainikka

3. Sakari Pyörre

Avoim (15 kilpailijaa)

1. Antti Lehto

2. Olli Teronen

3. Martti Koivula

Racing (13 kilpailijaa)

1. Juha Sorri

2. Harri Hirvola

3. Aku Jaakkola

LIITON VARSINAISET JÄSENET

AAVAHELUKAN ILMAILUKERHO RY
 AEROFLITE OY
 AERONAUTICAL GOFFERING FARROW RY
 AIR PILOT RY
 AIRISTON VARJOLIITÄJÄT R.Y
 ALAJÄRVEN ILMAILUKERHO RY
 ALAVUDEN ILMAILUKERHO RY
 ARCTIC BALLOON TEAM RY
 AVIASTAR HELSINKI OY
 BE FREE TEAM RY
 DC-YHDISTYS RY
 ESPOON MOOTTORILENTÄJÄT RY
 ESPOON MOOTTORILENTÄJÄT RY
 ETELÄN LIITÄJÄT RY
 ETELÄ-POHJANMAAN ILMAILUKERHO RY
 ETELÄ-POHJANMAAN LIITÄJÄT RY
 ETELÄ-SUOMEN VARJOLIITÄJÄT RY
 F3A TEAM FINLAND RY
 FINAVITECIN ILMAILIJAT RY
 FINNAIRIN LENTOKERHO RY
 FINNISH GLIDING TEAM RY
 FLIGHT CLUB RY
 FLYGKLUBBEN CUMULUS RF
 FLYGKLUBB-TORBACKA-LENTOKERHO RY
 FORSSAN HARRASTEILMAILIJAT RY
 FORSSAN SEUDUN ILMAILUYHDISTYS
 FOXER BUSINESS SERVICES OY
 FPV FINLAND RY
 GYROKOPTERILENTÄJÄT RY
 HALLIN LENTOKERHO RY
 HANGON LENTOKERHO RY
 HEINOLAN ILMAILUKERHO RY
 HELSINGIN ILMAILUKERHO RY
 HELSINGIN ILMAILUKLUBI RY
 HELSINGIN SÄHKÖLENTOKONEYHDISTYS RY
 HYVINKÄÄN ILMAILUKERHO RY
 HÄMEEN LASKUVARJOURHEILIJAT RY
 HÄMEEN URHEILUILMAILIJAT RY
 HÄMEENKYRÖN LENTOKERHO RY
 HÄMEENLINNAN SEUDUN 4H-YHDISTYS RY
 IIN ILMAILUKERHO RY
 ILMAILUKERHO JOONATAN RY
 ILMAILUKERHO KIURUN SIIVET RY

ILMAILUKERHO POHJOLAN
 MOOTTORILENTÄJÄT RY
 ILMAILUKERHO TINTTILAKKI RY
 ILMAILUKERHO VASAMA RY
 ILMAPARTIOLIPPUKUNTA MALMIN
 TUULENKÄVIJÄT RY
 ILMASOTAKOULUN LENTOKERHO RY
 IMATRAN ILMAILUKERHO RY
 INKEROISTEN ILMAILUKERHO RY
 IPE OY
 ITÄ-SUOMEN URHEILUILMAILUKESKUS
 JFI AIRSHOW OY
 JOENSUUN ILMAILUKERHO RY
 JUKOLAN PILOTIT RY
 JYVÄSKYLÄN LASKUVARJOKERHO RY
 JÄMIN KEVYTIKILMAILU RY
 JÄMIN LENNOKKIHARRASTAJAT
 JÄMIN RIIPPULIITÄJÄT RY
 JÄMI-SÄÄTIÖ
 JÄMSÄN SEUDUN LENNOKKI-ÄIJÄT RY
 JÄRVENPÄÄN ILMAILUKERHO RY.
 JÄÄKARHUJEN VARJOLIITOSEURA
 KAAKON PILOTIT RY
 KAINUUN LASKUVARJOKERHO RY
 KAINUUN MOOTTORILENTÄJÄT RY.
 KAJAANIN ILMAILUKERHO RY
 KAJAANIN LIITÄJÄT RY
 KALAJOEN ILMAILUKERHO RY
 KALAJOKILAAKSON ILMAILUKERHO RY
 KALLAN LENTÄJÄT RY
 KARHULAN ILMAILUKERHO R.Y.
 KARJALAN LIITÄJÄT RY
 KAUHAVAN WANHANAJAN LENTOPÄIVÄT RY
 KAUTTUAN ILMAILUKERHO RY
 KEMIJÄRVEN ILMAILUKERHO
 KEMIN LASKUVARJOKERHO
 KERAVAN LENNOKKIKERHO HOPEASIIPI KELKO
 RY
 KESKI-KARJALAN ILMAILUKERHO R.Y.
 KESKI-SUOMEN ILMAILIJAT RY
 KEVYTIKILMAILU - LIGHTAVIATION RY
 KIITOTIE KAKSVIIS RY
 KOKEMÄEN ILMAILUKERHO RY
 KOKKOLAN ILMAILUKERHO RY
 KOTKAN ILMAILUKERHO RY

KOTKAN SIIPIVEIKOT RY
KOUVOLAN SEUDUN ILMAILUYHDISTYS RY
KUHMON ILMAILUKERHO RY
KUIPION ILMAILUYHDISTYS RY
KUIPION LASKUVARJOURHEILIJAT RY
KUIPION LENNOKKIKERHO KIHU RY
KUIPION LENTÄJÄT RY
KUIPION MOOTTORILENTÄJÄT RY
KUTONEN RY
KUUSAMON ILMAILUKERHO RY
LAHDEN ILMAILUKERHO RY
LAPIN ILMAILUYHDISTYS RY
LAPINLAHDEN ILMAILIJAT R.Y.
LAPPEENRANNAN ILMAILUYHDISTYS RY
LAUTTASAAREN ILMAILUKERHO RY
LENNOKKIKERHO CIRRUS RY
LENNOKKIKERHO RAKU RY
LENNOKKIPOJAT RY
LENTOKERHO-63 RY
LENTOKOULU PIRKANMAA OY
LENTOTEHDAS OY
LENTÄVÄT MUSEOKONEET RY
LOVIISAN ILMAILIJAT RY
LÄNSILENTÄJÄT RY
LÄNSI-UUDENMAAN ILMAILUYHDISTYS RY
MALLILENNOKIT RY
MALMIN ILMAILUKERHO RY
MALMIN LENTOASEMAN YSTÄVÄT RY
MALMIN LENTOKENTTÄYHDISTYS RY
MIKKELIN ILMAILUYHDISTYS RY
MIKKELIN LENNOKKI RY
MODEL CLUB FLY HIGH RY
MOOTTORIPURJELENTÄJÄT RY
MOPULENTÄJÄT 88 RY
MÄNTSÄLÄN ILMAILUKERHO MILK RY
NASTOLAN ILMAILUKERHO RY
NORTH FLYING WINGS RY
NUMMELAN LENTOKESKUS RY
NUORISOILMAILIJAT RY
OOPEE RATINGS & RIGGING OY
OULUN HARRASTEILMAILIJAT RY
OULUN ICAROS TEAM RY
OULUN ILMAILUKERHO RY
OULUN LASKUVARJOKERHO RY
OULUN MOOTTORI-LIITÄJÄT RY

OY CONSTELLA LTD
PADASJOEN LENTOKERHO RY
PAINION ILMAILUYHDISTYS RY
PARAFUN RY
PARAGLIDING TEAM FINLAND RY
PARASALE OY
PERHONJOKILAAKSON ILMAILUKERHO
PERNUN PILOTIT RY
PERÄMEREN ILMAILUYHDISTYS RY
PIETARSAAREN SEUDUN RC-LENTÄJÄT
PIHKAPERÄN ILMAILUYHDISTYS RY
PIIKAJÄRVEN ILMAILUYHDISTYS RY
PILVIEN HUIMAPÄÄT RY
PIRKAN ILMAILIJAT RY
PIRKANMAAN MOOTTORILENTOKLUBI RY
PIRKKALAN ULTRALENTÄJÄT RY
PITKÄVUOREN LIITÄJÄT RY
POHJOIS-PÄIJÄNTEEN ILMAILUKERHO
POHJOIS-SATAKUNNAN ILMAILUKERHO RY
POHJOIS-SUOMEN URHEILUILMAILIJAT
POLYTEKNIKKOJEN ILMAILUKERHO RY
PORIN ILMAILUKERHO R.Y.
PORVOON ILMAILUKERHO RY
PUDASJÄRVEN ILMAILUKERHO RY
PUNKAHARJUN ILMAILUKERHO RY
PYHÄJOKIALUEEN ILMAILUKERHO RY
PYHÄSALMEN ILMAILUKERHO
PÄIJÄT-HÄMEEN ILMAILUYHDISTYS RY
RAAHEN ILMAILIJAT RY
RANUAN ILMAILUKERHO RY
RAUMAN ILMAILUKERHO RY
RAUMNAUTIT RY
RC-FREESTYLE HYVINKÄÄ RY
RC-KOPTERIT RY
RC-NUMMELA RY
RÄYSKÄLÄN ILMAILUKERHO RY
RÄYSKÄLÄ-SÄÄTIÖ
SAARISTON ILMAILUKERHO RY
SALON KUUMAILMAPALLOKERHO RY
SALON SEUDUN ILMAILUKERHO RY
SATAKUNNAN LASKUVARJOURHEILIJAT RY
SAVON LIITÄJÄT
SAVONLINNAN LENTOKERHO RY
SEINÄJOEN RC-AIR CLUB RY
SENIOR SKYDIVERS RY

SIRIUS SPORT RESORT OY
SISÄ-SUOMEN KUUMAILMAPALLOKERHO RY
SKYDIVE FINLAND RY
SKYDIVE KARJALA RY
SKYDIVE OULU RY
SKYDIVE UNITY RY
SKYFLY TEAM VARJOLIIDINKERHO RY
SKYRIDERS PARAGLIDING RY
SODANKYLÄN ILMAILUKERHO RY
SOUKAN LENNOKKIKERHO RY
SUOMEN AVARUUSTUTKIMUSSEURA RY
SUOMEN KUUMAILMAPALLOKERHO RY
SUOMEN LENTOPELASTUSSEURA SLPS RY
SUOMEN LÄHETYSLENTÄJÄT RY
SUOMEN URHEILUILMAILIJAT RY.
SUOMEN VARJOLIITOKERHO SVLK RY
SUOMEN VESI- JA SUKSILENTOYHDISTYS RY
SUOMEN VIRTUAALI-ILMAILIJAT RY
SUOMUSSALMEN ILMAILUKERHO RY
SUUPOHJAN LENTOKERHO RY
TAMPEREEN ILMAILUYHDISTYS RY
TAMPEREEN KEVYTIILMAILUKERHO RY
TAMPEREEN LASKUVARJOKERHO RY
TAMPEREEN RC-LENTÄJÄT RY
TAMPILOT RY
TAPANILAN ILMAILUKERHO RY
TEEKKAREIDEN ILMAILUKERHO RY
TERVALENTÄJÄT RY
THE NINETY-NINES FINNISH SECTION RY
TUNTURI-ILMAILIJAT RY
TURUN LASKUVARJOURHEILIJAT RY
TURUN LENNOKKISEURA RY
TURUN LENTOKERHO RY
TURUN SEUDUN RIIPPULIITÄJÄT RY
ULTRA-TEAM KEVYTIILMAILIJAT LAHTI RY
URHEILUTAITOLENTÄJÄT R.Y.
UTIN LASKUVARJOKERHO RY
WAASAN AVIATÖÖRIT-WASA AVIATÖRER
VAASAN LASKUVARJOKERHO RY
VAASAN LENTOKERHO R.Y
VAKKA-SUOMEN ILMAILUKERHO RY
VALIOLENTÄJÄT RY
VALKEAKOSKEN ILMAILUKERHO RY
VALLILAN LENNOKKIKERHO RY
VANTAAN LENNOKKIHARRASTAJAT R.Y.

VARJOLIITOKESKUS RY
VARKAUDEN LENTOKERHO RY
VARSINAIS-SUOMEN MOOTTORILIITÄJÄT RY
VIHANNIN ILMAILIJAT RY
VIRTUAALILENTÄJÄT-VIRTUAL PILOTS
YLIVIESKAN LENNOKKIHARRASTAJAT R
YLÄ-SAVON ILMAILIJAT YSI RY
ÄHTÄRIN ILMAILIJAT R.Y.
ÖSTERBOTTENS PARAMOTORKLUBB